

KLP

årsrapport 2013
KLP Bedriftspensjon AS

KLP inviterte i 2013 til en intern fotokonkurranse der ansatte skulle visualisere en av KLPs verdier: åpen, tydelig, ansvarlig og engasjert, eller dialog mellom mennesker. Juryens leder var fotograf Olav Storm. Forsidebildet er et av bidragene til fotokonkurransen. Det har tittelen Åpen og er tatt av Elin Anne Pedersen.

INNHold

Årsberetning 2013	3
Resultatregnskap	8
Balanse	9
Egenkapitaloppstilling	11
Kontantstrømoppstilling	12
Noter til regnskapet	13-46

Årsberetning 2013

KLP Bedriftspensjon AS oppnådde gode resultater for sine pensjonskunder i 2013. Selskapet er i vekst, og kan vise til god kundetilgang og økt forvaltningskapital.

KLP Bedriftspensjon AS er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP). Selskapet er lokalisert med sju ansatte ved KLPs hovedkontor i Oslo, og to ansatte ved KLPs kontor i Bergen. Selskapets samlede forvaltningskapital utgjorde 1 792,2 millioner kroner ved utgangen av 2013 (1 316,8)¹.

Selskapet KLP BP Eiendom AS ble stiftet den 14.12.2011, og er et heleid datterselskap av KLP Bedriftspensjon AS.

Selskapets virksomhet er å investere i fast eiendom og annen virksomhet beslektet med denne. Pr 31.12.2013 har selskapet investeringer i selskapene Byporten ANS og Frydenlund Eiendom ANS.

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap, da KLP Bedriftspensjon AS og KLP BP Eiendom inngår i konsernregnskapet til KLP.

Virksomheten

KLP Bedriftspensjon AS tilbyr innskuddsbasert tjenestepensjon innenfor innskuddspensjonsloven, herunder forvaltning av pensjonskapitalbevis.

Primærmarkedet til KLP Bedriftspensjon AS er bedrifter med tilknytning til offentlig sektor. Selskapet har også mange kunder i privat sektor, noe som viser at selskapets produkter også er attraktive for disse.

YTELSESPENSJON

Innenfor ytelsesbasert tjenestepensjon oppnådde KLP Bedriftspensjon AS en god avkastning på kundemidlene, godt over det selskapet er forpliktet å gi sine kunder. Avkastningsresultatene er høyere enn hva selskapet er forpliktet til å gi sine kunder. Regnskapet for 2013 viser et resultat til kundene på 7,2 millioner kroner. Selskapet har de siste tre årene kunne vise til best verdijustert avkastning blant aktørene i det private tjenestepensjonsmarkedet. I 2013 var den verdijusterte avkastningen på selskapets kollektivportefølje 6,2 prosent, mens den bokførte avkastningen utgjorde 4,0 prosent.

KLP Bedriftspensjon AS har inngått avtaler med 5 nye kunder med ytelsesbasert tjenestepensjon i 2013. 3 av disse kundene flyttet til KLP Bedriftspensjon AS fra andre forsikringsselskaper. Det var ingen kunder med ytelsesbasert tjenestepensjon som flyttet fra KLP Bedriftspensjon AS til andre forsikringsselskaper.

I 2013 besluttet Selskapet at det inntil videre ikke skal gi tilbud på foretakspensjonsordninger.

INNSKUDDSPENSJON

Innenfor innskuddsbasert tjenestepensjon oppnådde selskapets standardprofiler følgende avkastning:

	KLP90 ²	KLP50	KLP30
2013	24,8 %	14,4 %	9,3 %

79 prosent av kundene med innskuddspensjon har plassert sine midler i KLP50. 40 prosent av kundene har minimumsordning (OTP).

KLP Bedriftspensjon AS tegnet avtale med 297 nye kunder på innskuddspensjon i 2013, hvorav 48 prosent utgjør tilflyttinger fra andre livsforsikringsselskaper. Det var 19 kunder som flyttet fra KLP Bedriftspensjon AS.

Markedet for privat tjenestepensjon preges av sterk konkurranse, spesielt i segmentet for større bedrifter/virksomheter. Selskapets produkter er konkurransedyktige og kundetilveksten er tilfredsstillende.

KLP Bedriftspensjon AS ser likevel behovet for å øke sin distribusjonskraft og har gjennom de to siste årene lagt stor vekt på å styrke samarbeidet med forsikringsmeglere.

Resultater

AVKASTNINGRESULTAT

KLP Bedriftspensjon AS oppnådde et avkastningsresultat i kollektivporteføljen på 7,6 millioner kroner (15,0). Netto finansinntekter i kollektivporteføljen utgjorde 62,5 millioner kroner (53,4).

¹ Tilsvarende tall for 2012 er vist i parentes

² Tallet angir aksjeandelen i % i innskuddspensjonsprofilen

Av avkastningsresultatet avsettes 7,1 millioner kroner til oppreservering som følge av høyere levealdersforventninger. Den foreslåtte anvendelsen av årets resultat til oppreservering til ny tariff for langt liv er i henhold til gjeldende regler.

Netto finansinntekter i investeringsvalgporteføljen utgjorde 53,5 millioner kroner (27,2). Denne inntekten er satt av til pensjonskundene med investeringsvalg.

RISIKORESULTAT

Risikoresultatet var på 2,3 millioner kroner (2,3). Risikoresultatet forklares i hovedsak med at uføreutviklingen var noe bedre enn lagt til grunn.

Risikoresultatet fra ytelsesordningene, 0,2 millioner kroner, foreslås avsatt til oppreservering for langt liv.

Risikoresultatet fra innskuddsordningene var på 2,1 millioner kroner (1,2) og godskrives selskapets egenkapital.

ADMINISTRASJONSRESULTAT

Selskapets administrasjonsresultat utgjorde -32,3 millioner kroner¹ (-33,5). Administrasjonsresultatet er preget av at selskapet er i en vekstfase, og at selskapet har innført en ny systemløsning for innskuddsbasert tjenstepensjon.

INNTEKTER FRA SELSKAPSPORTEFØLJEN

Selskapets ansvarlige kapital utover driftsmessig likviditetsbeholdning, er plassert i finansielle eiendeler som skal gi en stabil og langsiktig god avkastning. Inntektene fra denne porteføljen utgjorde 2,4 millioner kroner i 2013 (3,1).

Årsresultat – disponering

Selskapet oppnådde et årsresultat på -22,9 millioner kroner (-25,1) som styret foreslår disponert på følgende måte:

	2013	2012
Totalresultat	-22,9	-25,1
Overført til risikoutjevningfond	0,2	-0,2
Overført fra annen egenkapital	-23,1	-25,3
Sum disponeringer og overføringer	-22,9	25,1

Tall for 2012 er omarbeidet som følge av endring i regnskapsprinsipp for føring av pensjonsytelser til ansatte.

Årsregnskapet for 2013 gir et rettmessig bilde av selskapets økonomiske drift gjennom året og økonomisk stilling pr 31.12.2013. Etter styrets vurdering er forutsetning om fortsatt drift til stede.

Finansiell soliditet og kapitalforhold

SOLIDITETSUTVIKLING

God avkastning i aksje- og rentemarkedene i 2013 har bidratt til at kursreguleringsfondet har økt fra 11,8 til 35,2 millioner kroner i løpet av året. Tilleggsavsetningene utgjorde 28,6 millioner kroner ved årsskiftet. Dette innebærer at selskapet har tilleggsavsetninger tilsvarende i overkant av 0,8 års grunnlagsrente på kundefond med rentegaranti.

Selskapet ble tilført 60 millioner kroner i egenkapital i 2013. Dette er i tråd med eiers strategi om å oppkapitalisere selskapet i en vekstfase.

Merverdier i porteføljen som måles til amortisert kost utgjorde 22,5 millioner kroner ved årsskiftet. Denne merverdien er ikke regnskapsført, men inngår i selskapets samlede soliditetskapskapital.

Kapitaldekningen var 14,7 prosent pr 31.12.2013 (9,6), mens lovkravet er 8,0 prosent. Solvensmargindekningen utgjorde 198 prosent (157).

KLP Bedriftspensjons samlede soliditetskapskapital utgjorde 189,8 millioner kroner pr 31.12.2013 (131,1).

Selskapets soliditet vurderes som tilfredsstillende.

Risikoforhold

Kontroll og styring av risiko er en forutsetning for verdiskapning og lønnsomhet. I dette ligger at selskapet må identifisere, vurdere og styre risikofaktorene på både forsikrings- og finansforvaltningssiden. Å identifisere, overvåke og løpende treffe nødvendige tiltak for å redusere risikoen for tap, er et daglig lederansvar på alle nivåer. Det gjennomføres årlig dokumentasjon og bekreftelse av selskapets interne kontrolltiltak. Dokumentasjonen fremlegges for styret sammen med risikooversikt og forbedringstiltak.

FORSIKRINGSMESSIG RISIKO

Liv- og pensjonsforsikring er en bransje som er preget av langsiktige trender, forutsigbarhet og begrenset grad av enkelthendelser som kan påvirke resultatene i betydelig grad. Det er imidlertid viktig å ligge i forkant og se hvilke utslag endringstendenser innenfor de viktigste risikoområdene vil få. For KLP Bedriftspensjon er det i første rekke utviklingen innenfor uførehypighet og levealder som påvirker risikobildet.

Hele rente- og risikoresultatet for ytelsesordningen til sammen kr 7,2 millioner kroner er avsatt til styrking av forsikringskundernes fond som følge av en fortsatt økning i forventet levealder. Den samlede avsetningen til oppreservering for langt liv er 34,9 millioner kroner som tilsvarer 3,6 prosent av premiereserven.

¹ Inkluderer 0,6 millioner kroner fra andre resultatkomponenter

FINANSIELL RISIKO – FORVALTNINGSSTRATEGI OG RISIKOSTYRING

Det overordnede ansvar for forvaltningen av midlene ligger hos KLP Bedriftspensjon AS, men forvaltningen skjer i nært samarbeid med Finansdivisjonen i morselskapet og gjennomføres av KLP Kapitalforvaltning AS gjennom mandater.

Selskapets investeringsstrategi er å oppnå stabil og konkurransedyktig avkastning gitt selskapets definerte risikoramme. I tillegg skal investeringsmidlene forvaltes i tråd med KLPs retningslinjer for samfunnsansvarlige investeringer og eierprinsipper.

Selskapet foretar kvartalsvis en beregning av tapspotensial og bufferkapital basert på Finanstilsynets to ulike stresstester. Resultatene fra årsskiftet viser at KLP Bedriftspensjon AS for den ene stresstesten, som er basert på bokførte verdier og definisjon av bufferkapital forutsatt løpende drift, har en bufferkapital som er ca. dobbelt så stor som tapspotensialet. Stresstesten som er basert på virkelig verdi og definisjon av bufferkapital under forutsetning av at selskapet avvikes, har en bufferkapital som er noe lavere enn tapspotensialet som er beregnet ved utgangen av 2013.

Aksjeeksponeringen er KLP Bedriftspensjons største finansielle risikofaktor på kort sikt, mens renterisikoen er den største på lang sikt.

KLP Bedriftspensjons balanse består av en stor andel obligasjoner som holdes til forfall. Disse obligasjonene verdsettes regnskapsmessig til amortisert kost. Det innebærer at verdiendringer som følge av endringer i rentenivået ikke regnskapsføres på denne porteføljen. Dette bidrar til stabilitet og forutsigbarhet.

KLP Bedriftspensjon AS valutasikrer hoveddelen av sine internasjonale investeringer. Selskapet har dermed meget begrenset valutarisiko.

Hovedtyngden av KLP Bedriftspensjons midler er indeksforvaltet. Dette er en kostnadseffektiv forvaltning som sikrer avkastning på linje med markedet. KLP Bedriftspensjon AS legger opp til fortsatt høy andel indeksforvaltning.

KLP Bedriftspensjon AS har en handlingsregel som sørger for at selskapets risiko er riktig utnyttet i forhold til risikoevnen. Handlingsregelen bidrar til at KLP Bedriftspensjon AS reduserer risikoen i investeringsporteføljene dersom selskapet evne til å ta risiko svekkes.

KREDITTRISIKO

KLP Bedriftspensjon AS søker å sette sammen plasseringer ved en bredt definert referanseindeks, noe som innebærer å spre investeringene på mange utstedere og således begrense risiko på enkeltmotparter. Selskapet er omfattet av konsernets retningslinjer om kredittisiko. Konsernet beslutter rammer for de enkelte motparter, og KLP Bedriftspensjon AS tildeles en andel av disse rammene basert på selskapets behov, hensyntatt de begrensninger som er satt for størrelse på enkelteksponeringer. Disse rammene gjelder både

for eksponering gjennom verdipapirer, bankinnskudd, eventuelle derivatavtaler og annen motpartsrisiko.

LIKVIDITETSRISIKO

Selskapets likviditetsforpliktelser er knyttet til utbetalinger av pensjonsytelser og øvrige utbetalinger i forbindelse med den daglige driften. Selskapet er fullt ut egenkapitalfinansiert og har ikke innlån. Selskapet har tilgjengelig likviditet på bankkonti og verdipapirinvesteringer som er lett omsettelige i verdipapirmarkedet.

Likviditetsrisikoen for selskapet knytter seg derfor først og fremst til kostnader ved frigjøring av midler. Styret har fastsatt overordnede retningslinjer for selskapets likviditetsstyring. KLP Kapitalforvaltning forvalter KLP Bedriftspensjons likviditet, og påser at selskapet til enhver tid har nødvendig likviditet til å møte sine forpliktelser.

Beholdningen av likvider i form av kontantekvivalenter er, som det framkommer av kontantstrømoppstillingen, redusert med 0,7 millioner kroner gjennom året og utgjør 2,6 millioner kroner ved utgangen av 2013. Det henvises til kontantstrømoppstillingen for øvrige detaljer.

Selskapets likviditetssituasjon vurderes som tilfredsstillende.

OPERASJONELL RISIKO

Selskapets operasjonelle risiko er knyttet til risiko for tap som følge av utilstrekkelighet eller svikt i selskapets interne arbeidsprosesser og systemer samt menneskelige feil.

For å minimere denne typen risikoer er interne rutiner og arbeidsprosesser vurdert og videreutviklet i 2013. Det er etablert kontrollrutiner for å redusere risikoen for feil. Det er videre utarbeidet beskrivelser av interne rutiner/arbeidsprosesser og systemer. På området vedlikehold av avtaler er det utarbeidet detaljerte beskrivelser av rutinene. Det vil være et fortsatt fokus på å videreutvikle rutiner og arbeidsprosesser i 2014.

Forvaltning av kundemidler

SÆRSKILT INVESTERINGSVALGSPORTEFØLJE

Kunder med innskuddspensjon har i 2013 kunnet velge mellom 5 standard spareprofiler med ulik risiko: 90 prosent aksjer, 70 prosent aksjer, 50 prosent aksjer, 30 prosent aksjer og 0 prosent aksjer (et rent pengemarkedsfond).

KOLLEKTIVPORTEFØLJEN

Indeksnære porteføljer

Kollektivporteføljens investeringer i aksjer og omløpsobligasjoner forvaltes gjennom fondsplasseringer i KLP Fondsforvaltning. Den største delen av aksjeporteføljen er plassert i indeksnære porteføljer. Dette innebærer at kollektivporteføljen er eksponert mot markedsrisiko i aksje- og rentemarkedene, at avkastningen ligger nær indeksens avkastning og at svingningsrisiko i forhold til markedsindeks er begrenset.

Omløpsobligasjoner og pengemarked

Omløpsobligasjoner og pengemarkedsinstrumenter utgjorde 31,6 prosent av finansielle eiendeler i kollektivporteføljen. Hovedtyngden av disse plasseringene er i veldiversifiserte fond som er investert i stat, kommune eller verdipapirer med kredittvurdering BBB eller bedre.

Anleggsobligasjoner

Investering i anleggsobligasjoner og obligasjoner som holdes til forfall, utgjør 46,6 prosent av finansielle eiendeler i kollektivporteføljen. Gjennomsnittlig løpetid for porteføljen er rundt 4,5 år.

Regnskapsmessig verdi av porteføljen svinger ikke med markedsverdien, og gir en løpende stabil avkastning, for øyeblikket rundt 4,7 prosent. Ikke regnskapsførte merverdier i hold-til-forfall porteføljen var 22,5 millioner kroner pr 31.12.2013.

Aksjer

Plasseringene i omløpsaksjer utgjorde 11,4 prosent av finansielle eiendeler. Aksjeeksponeringen mot det norske markedet representerte ca. 22 prosent av samlet aksjeeksponering ved utgangen av året.

Eiendom

KLP Bedriftspensjons eiendomsportefølje er organisert gjennom eierandeler i ansvarlige selskaper som har som formål å eie eiendom. Disse investeringene utgjorde 115,4 millioner kroner tilsvarende 10,4 prosent av finansielle eiendeler i kollektivporteføljen.

Kapitalavkastning kollektivportefølje

Bokført avkastning på kollektivporteføljen ble 4,0 prosent i 2013, mens verdijustert avkastning ble 6,2 prosent.

AVKASTNING PÅ AKTIVAKLASSENE I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN

KLP Bedriftspensjons portefølje av omløpsobligasjoner hadde en avkastning på 1,4 %, mens pengemarkedsinstrumenter oppnådde en avkastning på 2,1 prosent i 2013.

Porteføljen av anleggsobligasjoner ga en avkastning på 4,8 prosent.

Avkastningen på aksjeporteføljen var på 26,7 prosent i 2013.

Verdien på eiendomsmassen ble skrevet opp med rundt 2 prosent i 2013. Sammen med en løpende avkastning på i overkant av 6 prosent har dette gitt en samlet avkastning for eiendoms plasseringene på 8,6 prosent i 2013.

Rammebetingelser

NYTT RAMMEVERK FOR PRIVAT TJENESTEPENSJON

Fra nyttår åpnes det for at bedrifter i privat sektor kan velge et nytt skattefavoredt kollektivt alderspensjonsprodukt for sine ansatte. Det nye produktet følger av ny tjenestepensjonslov, som trer i kraft 1. januar 2014. Produktet vil være et alternativ til dagens ytelses- og innskuddspensjonsordninger.

Det er liten tro på – og liten vilje til å satse på – dette produktet i livselskapene. Selskapene tror på innskuddspensjon som fremtidens volumprodukt i privat sektor. Svært mange som har hatt ytelsespensjonsordninger har allerede bragt disse til opphør med utstedelse av fripoliser og gått over til innskuddspensjon. Denne utviklingen vil fortsette og trolig forsterkes nå da de maksimale innskuddssatsene settes opp.

For bedrifter som har eller oppretter innskuddspensjon for sine ansatte, øker rammen for innbetaling av innskudd til de ansattes pensjon vesentlig fra 1. januar 2014.

I tillegg blir det adgang til å betale innskudd fra første lønnskone i innskuddsordninger. Disse endringene for innskuddspensjonsordningen vil – sammen med de høyere maksimale innskuddssatsene – gjøre innskuddsordninger bedre tilpasset ny folketrygd. Med de nye innskuddssatsene kan bedriftene også i innskuddsordninger sikte på alderspensjonsutbetalinger, inklusive alderspensjonen fra folketrygden, på om lag 66 prosent av lønn.

I desember 2013 la Banklovkommisjonen frem sin utredning nr. 28, NOU 2013: 12 Uførepensjon i private tjenestepensjonsordninger.

Utredningen inneholder lovutkast til skattegunstige uførepensjonsordninger i arbeidsforhold i privat sektor, og er tilpasset hovedprinsippene i ny uføretrygd i folketrygden som etter planen skal tre i kraft 1. januar 2015.

NYTT SOLVENSREGELVERK – SOLVENS II

Solvens II er i EU nå formelt vedtatt innført fra 1. januar 2014, men et endringsdirektiv forskyver dette starttidspunktet til 1. januar 2016. Detaljerte gjennomføringsbestemmelser og innføring i norsk lovverk forventes gjennomført i 2014 eller tidlig i 2015. Det nye regelverket har større fokus på samlet risiko og risikostyring, kontrollprosesser, styrets og ledelsens ansvar og åpenhet.

Samfunnsansvar

KLP Bedriftspensjon AS følger konsernets vedtatte retningslinjer for samfunnsansvar. KLP har forpliktet seg til å ta hensyn til menneskerettigheter, arbeidsrettigheter, miljø, antikorrupsjon og etikk i sine investeringer og forretningsdrift. KLP har tilsluttet seg FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. Alle investeringer som foretas i regi av KLP Bedriftspensjon AS, følger KLP konsernets retningslinjer for samfunnsansvarlige investeringer. Nærmere beskrivelser av konsernets samfunnsansvarlige virksomhet fremgår på klp.no.

Miljø

KLP Bedriftspensjons miljøpåvirkning er knyttet til avfallshåndtering, transport og energiforbruk. Selskapet følger konsernets rutiner for håndtering av miljøpåvirkning, og konsernet har etablert gode rutiner på dette området. Nærmere beskrivelse av konsernets miljømessige forhold fremgår på klp.no.

Organisasjon

KLP Bedriftspensjon AS er organisert som en salgs- og kunde- betjeningsenhet, mens øvrige sentrale tjenester og kompetanse kjøpes av konsernet. Gjennom denne organiseringen drar KLP Bedriftspensjon AS nytte av konsernets stordriftsfordeler og kompetanse. Antall ansatte i fast stilling i selskapet var ni ved utgangen av 2013.

Den samlede sykefraværprosent i KLP Bedriftspensjon AS var 4 prosent i 2013. Langtidssykefraværet utgjorde 1,5 prosent og korttidsfraværet 2,5 prosent. Det har ikke vært noen skader eller ulykker på arbeidsplassen. Arbeidsmiljøet i selskapet er godt.

KLP Bedriftspensjon AS har implementert balansert målstyring i organisasjonen, på linje med resten av konsernet. Balansert målstyring er en sentral del av den strategiske styringen, og bidrar til økt gjennomføring av strategi og til å videreutvikle KLP Bedriftspensjon AS som en markeds- og forretningsorientert organisasjon.

Selskapet legger stor vekt på arbeidsmiljø og trivsel, og etterstreber lønns- og arbeidsvilkår på nivå med markedet. Det vektlegges kompetanse- og karriereutvikling for våre medarbeidere. Strukturerte plan- og utviklingssamtaler gjennomføres for alle to ganger i året.

KLP Bedriftspensjon AS prioriterer mangfold, likeverd og likestilling. Selskapets styre består av 33,3 prosent kvinner og 66,7 prosent menn. Blant de ansatte i selskapet er andelen 44 prosent kvinner og 66 prosent menn.

Fremtidsutsikter

KLP Bedriftspensjon AS har ved inngangen til 2014 en soliditet som gir et handlingsrom i forhold til å kunne oppnå konkurransedyktig avkastning på kundemidlene i 2014.

Selskapet anser fremtidige markedsmuligheter som gode.

For å sikre konkurransedyktighet legges det vekt på kostnads- effektivitet ved etablering og videreutvikling av arbeidsrutiner og systemløsninger, og ved å utnytte KLP-konsernets stordriftsfordeler og kompetanse.

Oslo, 14. februar 2014

Styret i KLP Bedriftspensjon AS

Marianne Sevaldsen
Styreleder

Alexander Vistnes

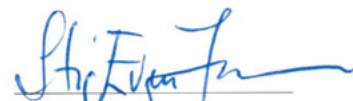
Alexander Berg-Larsen

Harald Ramon Hagen
Valgt av de ansatte

Cathrine Hellandsvik

Stig Even Jakobsen

Torun Wahl
Administrerende direktør

Resultatregnskap

Note	Beløp i tusen kroner	2013	2012
18	Premieinntekter	385 474	352 324
	Forfalte premier, brutto	187 840	126 491
	Avgitte gjenforsikringspremier	-220	-220
	Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper	197 854	226 053
	Netto inntekter kollektivporteføljen	62 536	53 381
	Inntekter fra investeringer i datterforetak	8 953	6 659
6	Renteinntekter/ utbytte på finansielle eiendeler	28 914	32 012
6	Verdiendringer på investeringer	23 426	14 787
6	Realisert gevinst og tap på investeringer	1 244	-77
	Netto inntekter fra investeringsvalgporteføljen	53 518	27 157
6	Renteinntekter/ utbytte mv. på finansielle eiendeler	4 188	6 871
6	Verdiendringer på investeringer	46 747	18 477
6	Realisert gevinst og tap på investeringer	2 583	1 809
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	837	550
18	Erstatninger i livsforsikring	-52 221	-37 882
	Utbetalte erstatninger	-39 914	-28 010
	Endring i erstatningsreserver	-3 100	0
	Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre forsikringsselskaper	-9 207	-9 871
18	Endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser	-158 086	-282 552
	Endring i premiereserve	-133 333	-270 056
	Endring i tilleggsavsetninger	-1 210	-3 906
	Endring i kursreguleringsfond	-23 426	-11 758
	Endring i premie- og innskuddsfond	-1 408	-869
	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsselskaper	1 291	4 037
18	Endringer i forsikringsforpliktelse investeringsvalg	-275 809	-100 643
	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-40 493	-40 332
	Forvaltningskostnader	-562	-477
25	Salgskostnader	-16 059	-15 659
	Forsikringsrelatert administrasjonskostnader	-23 873	-24 197
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-592	-415
5	Resultat av teknisk regnskap	-24 835	-28 413
	Netto inntekter selskapsporteføljen	2 372	3 106
6	Renteinntekt/ utbytte på finansielle eiendeler	1 584	2 144
6	Verdiendringer på investeringer	580	939
6	Realisert gevinst og tap på investeringer	208	23
	Andre inntekter	423	189
	Forvaltningskost og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-243	-375
	Forvaltningskostnader	-28	-23
	Andre kostnader	-215	-352
5	Resultat av ikke-teknisk regnskap	2 552	2 920
	Resultat før skattekostnad	-22 283	-25 493
	Resultat før andre resultatkomponenter	-22 283	-25 493
	Andre resultatkomponenter	-583	391
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		
	Estimatavvik, pensjonsberegning egne ansatte	-583	391
5	Totalresultat	-22 866	-25 102
	RESULTATDISPONERING		
4	Overført til risikoutjevningfond	-243	-223
4	Overført fra/til annen egenkapital	23 110	25 325
	Sum disponert	22 866	25 102

Balanse

Note	Beløp i tusen kroner	31.12.13	31.12.12
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
29	Immaterielle eiendeler	12 771	13 485
	Investeringer i selskapsporteføljen	82 022	50 779
	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	82 022	50 779
7,8	Aksjefondsandeler	3 830	2 997
7,8,14	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	77 811	47 397
7,8,14	Utlån og fordringer	382	385
	Fordringer	12 081	18 774
	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	3 566	11 310
	Andre fordringer	8 516	7 464
	Andre eiendeler	2 564	3 225
	Bankinnskudd (herav bundet 1.948)	2 564	3 225
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	109 439	86 263
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
	Investeringer i kollektivporteføljen	1 104 980	930 115
	Datterforetak	116 981	84 116
	Aksjer i eiendomsdatterselskap	116 981	84 116
	Finansielle eiendeler til amortisert kost	513 648	395 133
7,14	Investeringer som holdes til forfall	133 491	121 968
7,14	Obligasjoner klassifisert som utlån og fordringer	380 156	273 164
	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	474 351	450 866
7,8	Aksjefondsandeler	126 206	87 306
7,8,14	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	334 890	311 405
7,8,14	Utlån og fordringer	13 256	52 156
7,8,14	Utlån og fordringer	52 156	12 249
	Investeringer i investeringsvalgporteføljen	577 749	300 408
	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	577 749	300 408
7,8,9	Aksjefondsandeler	277 407	141 227
7,8,9,14	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	289 187	154 200
7,8,9,14	Utlån og fordringer	11 155	4 981
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	1 682 729	1 230 523
	EIENDELER	1 792 169	1 316 786

Balanse

Note	Beløp i tusen kroner	31.12.13	31.12.2012
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
	Innskutt egenkapital	220 250	160 250
4	Aksjekapital	27 000	26 500
4	Overkurs	193 250	133 750
	Opptjent egenkapital	-116 703	-93 837
4	Risikoutjevningfond	4 758	4 515
4	Annen opptjent egenkapital	-121 461	-98 352
	Forsikringsforpliktelser kontraktsfastsatte	1 100 040	937 798
18	Premiereserve	1 001 279	881 048
18	Tilleggsavsetninger	28 615	27 862
17,18	Kursreguleringsfond	35 183	11 758
18	Erstatningsavsetning	16 450	150
18	Premiefond og pensjonistenes overskuddsfond	18 513	16 980
18	Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje	577 749	300 408
	Premiereserve	571 396	293 043
	Innskuddsfond	6 353	7 365
	Avsetninger for forpliktelser	4 354	3 045
22	Pensjonsforpliktelser o.l.	4 354	3 045
	Forpliktelser	4 922	7 568
12	Andre forpliktelser	4 922	7 568
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 557	1 554
	Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 557	1 554
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	1 792 169	1 316 786

Oslo, 14. februar 2014

Styret i KLP Bedriftspensjon AS

Marianne Sevaldsen
Styreleder

Alexander Vistnes

Alexander Berg-Larsen

Harald Ramon Hagen
Valgt av de ansatte

Cathrine Hellandsvik

Stig Even Jakobsen

Torun Wahl
Administrerende direktør

Oppstilling over endringer i egenkapital

2013 Beløp i tusen kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Risiko- utjevningfond	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2013	160 250	-98 352	4 515	66 413
Kapitalutvidelse	60 000	0	0	60 000
Totalresultat	0	-23 110	243	-22 866
Egenkapital 31.12.2013	220 250	-121 461	4 758	103 547

2012 Beløp i tusen kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Risiko- utjevningfond	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2011	120 250	-71 780	4 291	52 761
Prinsippendring. Nullstilling av pensjonskorridor	0	-1 246	0	-1 246
Egenkapital 01.01.2012	120 250	-73 026	4 291	51 515
Kapitalutvidelse	40 000	0	0	40 000
Totalresultat	0	-25 325	223	-25 102
Egenkapital 31.12.2012	160 250	-98 352	4 515	66 413

Kontantstrømoppstilling

Beløp i tusen kroner	31.12.2013	31.12.2012
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Innbetalte premier direkte forsikring	198 958	127 558
Utbetalte gjenforsikringspremier	-220	-220
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser direkte forsikring	-39 143	-27 289
Innbetalinger ved flytting	198 060	230 090
Utbetalinger ved flytting	-10 565	-11 065
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester	-33 575	-38 088
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinretninger, arbeidsgiveravgift mv.	-8 725	-6 266
Utbetaling av renter	-37	-70
Innbetaling av renter	32 979	37 581
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-441	
Innbetalinger ved salg av aksjefond	120 794	72 174
Utbetalinger ved kjøp av aksjefond	-107 691	-169 423
Innbetalinger ved salg av obligasjoner	30 654	44 351
Utbetalinger ved kjøp av obligasjoner	-232 416	-251 539
Utbetaling til investering i eiendeler med investeringsvalg	-214 600	-82 991
Innbetalinger ved salg av sertifikater	26 686	0
Utbetalinger ved kjøp av sertifikater	-59 559	0
Innbetalinger fra andeler i ANS	0	90 667
Netto inn- og utbetalinger for kjøp/salg av andre verdipapirer med kort løpetid	38 885	-40 139
NETTO KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	-59 956	-24 667
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-705	-13 485
NETTO KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	-705	-13 485
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Innbetalinger av egenkapitalinnskudd	60 000	40 000
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	60 000	40 000
NETTO ENDRING I KONTANTER OG BANKINNSKUDD	-661	1 847
BEHOLDNING AV KONTANTER OG BANKINNSKUDD VED PERIODENS BEGYNNELSE	3 225	1 378
BEHOLDNING AV KONTANTER OG BANKINNSKUDD VED PERIODENS SLUTT	2 564	3 225

Note 1 Generell informasjon

KLP Bedriftspensjon AS (selskapet) leverer pensjons- og forsikringstjenester til bedrifter i offentlig og privat sektor. Selskapet tilbyr innskudds- og foretakspensjon, med risikoytelser etter kundenes valg. KLP Bedriftspensjon AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Selskapet har kontor i Dronning Eufemias gate 10, Oslo.

KLP BP Eiendom AS er et heleid datterselskap av KLP Bedriftspensjon AS. KLP Bedriftspensjon AS har ikke utarbeidet konsern-

regnskap da selskapet med datterselskap utgjør et underkonsern som inngår i konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig Forsikringsselskap (KLP).

Årsregnskapet til KLP Bedriftspensjon AS og til konsernet KLP er tilgjengelig på selskapets nettadresse www.klp.no.

Selskapets årsregnskap for 2013 ble vedtatt av selskapets styre den 14. februar 2014.

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor følger en beskrivelse av de vesentligste regnskapsprinsippene som er benyttet i selskapsregnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsistent for alle perioder som er presentert med mindre annet fremkommer.

2.1 BASISPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i henhold til «Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)» av 17. juli 1998 nr. 56 «Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper» (årsoppgjørskorskriften) fastsatt av Finans- og tolldepartementet 16. desember 1998. Selskapet benytter seg av valgdgangen i forskrift om årsregnskap til å gjennomføre innregning og måling i tråd med «Forskrift om forenklet IFRS» fastsatt av Finansdepartementet 21. januar 2008. Dette innebærer i hovedsak at innregning, måling og noteopplysninger følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og god regnskapsskikk.

Årsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til virkelig verdi over resultatet
- Eierandeler i datterselskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden

For å utarbeide årsregnskap etter forskriften, må ledelsen foreta regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke selskapets regnskapsførte verdi av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Faktiske tall vil kunne avvike fra benyttede estimater. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater av vesentlig betydning for selskapet er beskrevet i note 3.

Alle beløp er presentert i tusen kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Regnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift.

2.2 ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER OG OPPLYSNINGER

2.2.1 Nye og endrede standarder som er tatt i bruk

Fra 1. januar 2013 er følgende standarder tatt i bruk som påvirker regnskapet:

2.2.1.1 IAS 1 Presentasjon av finansregnskap

Det foreligger nå et krav om at poster i utvidet resultat skal deles inn i to grupper, de som senere skal omklassifiseres over resultatet og de som ikke vil reverseres i resultatet. Det foreligger ikke endringer som berører hvilke poster som skal føres over utvidet resultat.

2.2.1.2 IAS 19 Ansattytelser

Endringene i denne standarden medfører at alle estimatavvik, som er aktuarielle gevinster og tap, skal føres i utvidet resultat i den perioden de oppstår. Det skjer dermed en umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders opptjening ved endring i ordningen. Fjerning av korridorløsningen kan gi vesentlig mer volatilitet i utvidet resultat og egenkapitalen

ettersom estimatendringene føres direkte mot utvidet resultat. For øvrige planendringer med tilbakevirkende kraft, og som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes disse umiddelbart i resultatet, noe som kan gi store effekter i enkelte perioder.

En annen endring i standarden er at det skjer et skifte fra rentekostnad på forpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidlene til et netto rentebeløp der diskonteringsrenten benyttes på netto pensjonsforpliktelse. I henhold til tidligere regler ble diskonteringsrenten brukt til å beregne rentekostnaden basert på brutto pensjonsforpliktelse, og en forventet avkastningsrente ble brukt til å beregne renteinntekten basert på brutto midler. Konseptet med forventet avkastning på midlene er således fjernet. Forventet avkastning vil generelt være høyere enn diskonteringsrenten og endringen medfører således at selskapet vil resultatføre lavere avkastning på sine pensjonsmidler enn tidligere og dermed få et lavere resultat. Forskjellen mellom faktisk avkastning på midlene og avkastningen beregnet ved diskonteringsrenten, blir behandlet som estimatavvik som føres mot utvidet resultat.

Endringene i standarden har pliktig anvendelse fra regnskapsår som starter 1. januar 2013, med retrospektiv anvendelse på 31.12.2012 tallene. Tabellen på neste side gir en spesifisering av de beløpmessige påvirkningene standarden har hatt.

Beløp i tusen kroner	Avlagt regnskap i 2012	Året 2012 Effekt IAS 19	Regnskap for 2012 Omarbeidet
Pensjonskostnader	1 625	-102	1 523
Netto finanskostnad	0	121	121
Skattekostnad	0	0	0
Resultat for perioden	1 625	19	1 644
Øvrige resultatelementer for perioden			
Estimatavvik pensjoner, inkl. arbeidsgiveravgift	0	-391	-391
Skatt på øvrige resultatelementer	0	0	0
Totalresultat	1 625	-372	1 253
Balanse			
Pensjonsforpliktelse	2 171	875	3 045
Egenkapital			
Sum egenkapital	67 288	-875	66 413

2.2.1.3 IFRS 13 Måling av virkelig verdi

Standarden har som mål å styrke konsistensen og redusere kompleksiteten ved å gi en klar definisjon av virkelig verdi. Den skal videre være en felles kilde for kravene til måling av virkelig verdi og noteopplysninger til bruk for alle standarder der virkelig verdi er anvendt. Standarden øker ikke bruken av virkelig verdi, men gir veiledning i hvordan den skal fastsettes når virkelig verdi kreves eller tillates av andre standarder.

2.2.2 Nye og endrede standarder som ikke er tatt i bruk

Det foreligger flere endringer i standarder og fortolkninger som får virkning for årsregnskap som påbegynnes etter 1. januar 2013 som ikke er tatt i bruk i dette regnskapet. Den viktigste endringen for KLP Bedriftspensjon vil vedrøre IFRS 9 Finansielle Instrumenter.

IFRS 9 omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser. IFRS 9 ble utgitt i november 2009 og oktober 2010. Den nye standarden erstatter deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i to kategorier: de som skal måles til virkelig verdi og de som skal måles til amortisert kost. Målemetoden bestemmes ved første gangs regnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen vil avhenge av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdiopsjon er tatt i bruk for en finansiell eiendel, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i enhetens egen kredittisiko innregnes i utvidet resultat og ikke i det tradisjonelle resultatet, med mindre dette fører til en situasjon der sammenstilling ikke oppnås. Selskapet har ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9.

2.2.3 Endringer av regnskap i forhold til tidligere perioder

Det er foretatt enkelte reklassifiseringer i regnskapet i forhold til tidligere perioder, og sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende. Dette medfører at enkelte linjer og noter ikke er direkte sammenlignbare med årsregnskapet for 2012.

Endring i standard for ansattytelser har medført endringer i sammenligningstallene da standarden er innført med retrospektiv virkning for 2012 tallene. Disse endringene fremkommer av tabellen i punkt 2.2.1.2. Oppstillingen nedenfor viser øvrige endringer som er foretatt:

Resultatregnskapslinje:	Endret beløp:
Inntekt fra investering i datterselskap	+ 6 659
Verdiendring på investeringer	(-) 1 987
Realisert gevinst og tap på investeringer	(-) 4 672
Netto effekt på regnskapslinjen	
Netto inntekter fra kollektivporteføljen	0

2.3 DATTERSELSKAPER

Som datterselskaper regnes alle enheter der selskapet har bestemmende innflytelse/kontroll. Bestemmende innflytelse oppnås normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskaper innregnes etter egenkapitalmetoden. Det innebærer at selskapets andel av over- eller underskudd i datterselskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi sammen med ikke resultatførte egenkapitalendringer. Selskapet resultatfører ikke andel av underskudd dersom det medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ med mindre selskapet har påtatt seg forpliktelser på vegne av datterselskapet.

Kjøp av datterselskaper regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost settes lik virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag ved kjøpet, egenkapitalinstrumenter som utstedes og pådratte forpliktelser ved overføring av kontroll. Det oppkjøpte selskapets identifiserbare eiendeler og gjeld verdsettes til virkelig verdi. Dersom anskaffelseskost overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet, balanseføres overskytende som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere, resultatføres differansen på oppkjøpstidspunktet

2.4 SEGMENTINFORMASJON

Selskapets forretningsmessige segmenter er definert i forhold til forretningsområder hvor risiko og avkastning skiller seg fra hverandre. Selskapets forretningsområder er innskuddspensjon og ytelsesbasert tjenestepensjon.

2.5 OMRREGNING AV TRANSAKSJONER I UTENLANDSK VALUTA

(a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Selskapsregnskapet presenteres i norske kroner, som er den funksjonelle valutaen til selskapet.

(b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster – og tap på transaksjoner i utenlandsk valuta resultatføres. Det gjelder også omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) på balansedagen.

Omregningsdifferanser på ikke-pengeposter inngår som del av gevinst og tap ved vurdering til virkelig verdi. Omregningsdifferanser knyttet til ikke – pengeposter som aksjer til virkelig verdi over resultatet, inngår som et element i resultatført verdiendring.

2.6 IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets immaterielle eiendeler består av aktiverte IT- systemer. Ved kjøp av nytt IT - system aktiveres direkte henførbare kostnader utbetalt til systemleverandør, samt ekstern konsulentbistand og internt medgåtte kostnader for å få systemet installert og klart til bruk.

Ved videreutvikling av IT-systemer aktiveres både eksterne og interne kostnader jfr. ovenfor. Systemendringer som betraktes som vedlikehold kostnadsføres løpende.

Når et IT-system er ferdigstilt, avskrives aktiverte kostnader lineært over forventet brukstid. Ved senere aktiveringer grunnet videreutvikling avskrives disse over den opprinnelig fastsatte brukstid med mindre påkostningen øker systemets totale forventede brukstid.

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et aktivert IT-system er høyere enn gjenvinnbart beløp, foretas det test for verdifall. Hvis balanseført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

2.7 FINANSIELLE INSTRUMENTER

2.7.1 Klassifisering

Selskapets finansielle eiendeler er inndelt i selskapsportefølje og kundeportefølje. Investeringene i kundeporteføljen er videre inndelt i kollektivportefølje og investeringsvalgportefølje.

Selskapets finansielle eiendeler er klassifisert i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultat og finansielle eiendeler til amortisert kost. Hensikten med eiendelen bestemmer klassifikasjonen, og ledelsen foretar klassifiseringen ved anskaffelse av den finansielle eiendelen.

2.7.1.1 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Denne kategorien inndeles i to underkategorier: holdt for omsetning og frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultat ved anskaffelse etter virkelig verdiopsjon.

(a) Finansielle eiendeler holdt for omsetning er eiendeler som er anskaffet primært med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvinginger.

(b) Finansielle eiendeler bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Finansielle eiendeler klassifiseres i denne kategorien dersom de enten forvaltes som en gruppe, og hvor deres inntjening vurderes og rapporteres til ledelsen på grunnlag av virkelig verdi eller dersom klassifiseringen eliminerer eller reduserer regnskapsmessig inkonsistens i måling.

Gruppen omfatter investeringer i verdipapirfond (obligasjonsfond og aksjefond), sertifikater og bankinnskudd tilknyttet investeringsvirksomheten.

2.7.1.2 Finansielle eiendeler til amortisert kost

Denne kategorien inndeles i to underkategorier: Utlån og fordringer og investeringer som holdes til forfall.

(a) Utlån og fordringer er finansielle eiendeler, med unntak av derivater, med faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked eller som selskapet har intensjon om å selge på kort sikt eller har øremerket til virkelig verdi over resultat. Utlån og fordringer til amortisert kost består av:

- Utlån og fordringer tilknyttet investeringsvirksomheten
- Øvrige lån og fordringer, inklusiv fordringer på forsikringstakere

Utlån og fordringer i investeringsvirksomheten omfatter gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer dvs. obligasjoner som ikke er priset i et aktivt marked.

(b) Finansielle eiendeler som holdes til forfall består av finansielle eiendeler, som ikke er derivater, og som har faste eller bestembare betalinger og et definert forfallstidspunkt, og som selskapet har intensjon og evne til å holde til forfall med unntak for:

- De som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.
- De som oppfyller definisjonen til lån og fordringer.

Finansielle eiendeler som holdes til forfall består av obligasjoner som man har en intensjon om å beholde til forfallstidspunktet og som prises i et aktivt marked.

2.7.2 Regnskapsføring og måling

Kjøp og salg av finansielle instrumenter innregnes i balansen til virkelig verdi på handelsdato, det vil si når selskapet har forpliktet seg til å kjøpe eller selge den finansielle eiendelen. Direkte kjøpsomkostninger inkluderes i anskaffelseskost med unntak for kjøpsomkostninger knyttet til finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat. For disse instrumentene kostnadsføres kjøpsomkostningene direkte. Finansielle eiendeler fraregnes når selskapet ikke lenger har rett til å motta kontantstrømmen fra eiendelen eller selskapet har overført all risiko og rettigheter knyttet til eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes når den underliggende plikten i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

2.7.2.1 Verdimåling til virkelig verdi

Prinsippene for beregning av virkelig verdi relatert til de ulike instrumentene fremkommer av note 7.

2.7.2.2 Verdimåling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer over forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten.

2.7.3 Nedskrivning av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Hver balansedag vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Ved vurderingen av om det foreligger verdiforringelse av en finansiell eiendel legges det vekt på hvorvidt utsteder/debitor har vesentlige finansielle vanskeligheter og om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold. Det vurderes om det er sannsynlig at skyldner går konkurs, hvorvidt det finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter, eller om det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Vurderingen baseres utelukkende på historiske forhold, fremtidige hendelser vurderes ikke uansett grad av sannsynlighet.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall foretas det nedskrivning. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Nedskrivningen føres mot avsetningskonto og innregnes i resultatregnskapet. En eventuell reversering av tidligere nedskrivning føres tilbake mot avsetningskonto via resultatet.

2.7.4 Presentasjon i balanse og resultatregnskap

2.7.4.1 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet presenteres i balansen enten som «Aksjefondsandeler». «Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning» eller «Utlån og fordringer». Renteinntekter og aksjeutbytte inkluderes i linjen «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler». Øvrige verdiendringer inngår i linjen «Verdiendringer på investeringer».

2.7.4.2 Utlån og fordringer til amortisert kost

Utlån og fordringer til amortisert kost presenteres i balansen som «Obligasjoner klassifisert som utlån og fordringer». Renteinntekter inkluderes i linjen «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler». Verdiendringer som kan knyttes til objektive indikasjoner på verdifall samt valutaendringer inngår i linjen «Verdiendringer på investeringer».

2.7.4.3 Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler som holdes til forfall består av obligasjoner og presenteres i balansen som «Investeringer som holdes til forfall». Renteinntekter etter effektiv rente metoden inkluderes i linjen «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler». Verdiendringer som kan knyttes til objektive indikasjoner på verdifall samt urealiserte valutaendringer inngår i linjen «Verdiendringer på investeringer».

2.7.5 Motregning

Finansielle eiendeler og finansiell gjeld er bare motregnet i den grad det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendel mot gjeld, samt at forfallstidspunktet for eiendelen samsvarer med forfallstidspunktet for gjelden.

2.8 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Som kontanter og bankinnskudd regnes kontantbeholdning og bankinnskudd tilknyttet daglig drift. Disse inngår i balansen på linjen for «Bankinnskudd».

Bankinnskudd tilknyttet forvaltningsvirksomheten er definert som finansiell eiendel og inngår i balansen på linjen for «Utlån og fordringer».

2.9 PENSJONSFORPLIKTELSE

Norsk regnskapsstandard for pensjoner (NRS 6) tillater anvendelse av IAS 19 Ytelser til ansatte. Selskapet har benyttet adgangen til å benytte IAS 19 ved måling og presentasjon av pensjoner til egne ansatte.

Selskapets pensjonsforpliktelser er forsikringsmessig delvis dekket gjennom offentlig tjenestepensjon i KLP ved medlemskap i Fellesordningen for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»). Pensjonsansvar utover Fellesordningen dekkes over driften. Disse pensjonsordningene er ytelsesbaserte.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordninger er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet med lineærmetoden. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av rentene på norske høykvalitetsobligasjoner. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningens ytelser resultatføres umiddelbart.

Presentasjon av pensjonskostnaden i resultatregnskapet følger av IAS 1. Av denne standarden fremkommer det valgadgang for netto renteelementet som kan klassifiseres enten som en driftsrelatert kostnad eller som en finanskostnad. Det valget som selskapet gjør må følges konsekvent for senere perioder. Selskapet har presentert pensjonskostnaden under regnskapslinjen «Forsikringsrelaterte driftskostnader», mens netto renteelementet er presentert i regnskapslinjen «Forvaltningskostnader og andre kostnader tilknyttet selskapsporteføljen». Estimatavviket er klassifisert i «utvidet resultat».

2.10 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet i samsvar med «Foreløpig Norsk Regnskapsstandard Kontantstrømoppstilling». Kontanter og kontantekvivalenter er definert som beholdning av kontanter og bankinnskudd på driftskonti. Bankinnskudd relatert til for-

valtningsvirksomheten er ikke definert som kontanter i kontantstrømoppstillingen. Kontantstrømoppstilling er satt opp etter den direkte metoden.

2.11 SELSKAPETS EGENKAPITAL

Egenkapitalen i selskapet er delt i to klasser:

- Innskutt egenkapital
Innskutt egenkapital består av aksjekapital og overkursfond.
- Opptjent egenkapital
Selskapets opptjente egenkapital består av risikoutjevningfond og annen egenkapital.

Risikoutjevningfondet kan kun benyttes til å styrke premiereserven, og kan maksimalt utgjøre 150 prosent av årets risiko-premie.

2.12 REGNSKAPSFØRING AV INNTEKTER

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift og eventuelle rabatter.

- Inntekter fra tjenester
Premieinntekter inntektsføres med det beløp som forfaller i regnskapsåret. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning mot uopptjent premie. Årets tilflyttede reserver føres også over resultatregnskapet, og inngår i premieinntektene.
- Renteinntekter/kostnader
Renteinntekter og rentekostnader tilknyttet alle rentebærende finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost, inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetoden.

For rentebærende finansielle investeringer som måles til virkelig verdi, klassifiseres renteinntekten som «Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler», mens effekten av renteendringer klassifiseres som «Verdiendringer på investeringer».

2.13 SKATT

Selskapet driver skattepliktig virksomhet.

Selskapet har fremførbart underskudd som kan benyttes til å motregne eventuelt skattepliktig overskudd. Ved avleggelsen av selskapsregnskapet vurderes balanseføring av utsatt skatt. Utsatt skatt og skattefordel er beregnet som forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det kan sannsynliggjøres at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen i fremtiden. Ved vurdering av sannsynlighet legges det vekt på historisk inntjening og forventet fremtidig skattemessig inntekt.

Selskapet er en del av et finanskonsern og et skattekonsern. Eventuelle skattemessige overskudd kan, med unntak for de begrensninger som er gjort gjeldende gjennom finansieringsvirksomhetsloven, kunne avgis i sin helhet til morselskapet som konsernbidrag med skattemessig effekt.

2.14 FORSIKRINGSKONTRAKTER

I henhold til IFRS 4 må det være knyttet betydelig forsikringsrisiko til kontrakten for at den skal kunne defineres som en forsikringskontrakt. Forsikringsproduktene selskapet tilbyr tilfredsstillende kravet om betydelig forsikringsrisiko, og er regnskapsført i samsvar med IFRS 4. I henhold til IFRS 4, vurderes forsikringskontraktene samlet som en forsikringskontrakt selv om den inneholder en finansiell del.

Det er gjennomført tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på de regnskapsførte forpliktelsene på forsikringskontraktene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter. Selskapets avsetninger tilfredsstillende kravene i denne testen, og IFRS 4 stiller derfor ikke ytterligere krav til reservering.

De kollektive pensjonsordninger som tilbys er basert på lineær opptjening. Dette innebærer at den enkeltes opptjente ytelse til en hver tid utgjør den forholdsmessige del av de ytelse vedkommende vil ha rett til ved fortsatt tjeneste til pensjonsalder. Den forholdsmessige del fremkommer som forholdet mellom den tjenestetid vedkommende allerede har opptjent og den samlede tjenestetid vedkommende vil oppnå ved fortsatt tjeneste til pensjonsalder.

2.14.1 Avsetninger i forsikringsfond

2.14.1.1 Premiereserve

Netto premiereserve i pensjonsordningene er fastsatt som netto engangspremie for de opptjente alders-, uføre- og etterlattepensjoner. I tillegg er det avsatt administrasjonsreserve til de formål Finanstilsynet har anvist og ut fra selskapets faktiske omkostninger til disse formål.

2.14.1.2 Erstatningsavsetninger

Erstatningsavsetninger består av avsetninger for inntrufne, ennå ikke oppgjorte forsikringstilfeller. For 2012 var denne avsetningen inkludert i premiereserven.

2.14.1.3 Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger føres i resultatregnskapet under linjen «Endringer i forsikringsmessige avsetninger» som pliktige avsetninger. Tilleggsavsetningene er fordelt til kundene og kan anvendes til dekning av eventuelt avkastningsunderskudd, det vil si for avkastning på kundemidlene i intervallet null og opp til grunnlagsrenten. En eventuell negativ finansavkastning må dekkes fra egenkapital.

2.14.1.4 Premiefond

Premiefond inneholder forskuddsbetalte premier og eventuelle overskuddsmidler som fordeles til den enkelte kundes premiefondskonto. Premiefondsmidler kan benyttes til dekning av fremtidige premier.

2.14.1.5 Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet er definert i norsk forsikringslovgivning, og det er knyttet til kollektivporteføljen i livsforsikring som et ufordelt, felles fond.

Kursreguleringsfondet består av netto urealiserte gevinster tilknyttet finansielle omløpsmidler. Dersom netto kursreserver er negative, settes kursreguleringsfondet til null. Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatregnskapet.

2.14.2 Grunnlagsrente

Grunnlagsrenten representerer den garanterte høyeste tillatte finansavkastning som forsikringsgiver kan garantere på kundemidlene i en forsikringskontrakt. For nytegnede kontrakter inngått 01.01.2006 eller senere er grunnlagsrenten 2,75 %. For tidligere kontrakter er grunnlagsrenten 4,0 % for opptjening før 01.01.2004, 3,0 % for ny opptjening etter 01.01.2004, og 2,5 % for ny opptjening fra 01.01.2012.

Total gjennomsnittlig grunnlagsrente i bransjen kollektiv pensjon utgjorde i 2013 3,5 %.

2.14.3 Dødelighet og uførhet

For uførisiko benyttes forutsetninger basert på KLPs uførerfaringer frem til 1995, med senere styrking i tråd med risiko-utviklingen.

Fra 1.1.2014 benyttes nytt beregningsgrunnlag K2013 på opplevelses- og dødsrisiko. K2013 er minimum beregningsgrunnlag for premieberegninger og avsetninger for kollektiv pensjonsforsikring i Norge – fastsatt av Finanstilsynet i mars 2013. K2013 erstatter beregningsgrunnlaget K2005 med sikkerhetsmarginer i henhold til den minstestandard Finanstilsynet fastsatte i 2007.

2.14.4 Overskuddsmidler avsatt til kunder

Årets avkastnings- og risikooverskudd er benyttet til å finansiere oppreservering for nye forutsetninger om lengre levetid basert på nytt beregningsgrunnlag K2013. Denne reservestyrkingen inngår som en del av de forsikringsmessige forpliktelsene på balansetidspunktet.

2.14.5 Flytting

Mottatte premiereserver i forbindelse med flytting er vist på egen linje i resultatet, og utgjør en del av premieinntektene. Overførte premiereserver, kursreserver og tilleggsavsetninger i forbindelse med flytting av kontrakter ut av selskapet presenteres som en erstatningskostnad i resultatregnskapet. Netto effekt på premiereserve som skyldes flytting inngår i linjen «Overføring av premiereserve til/fra andre forsikringselskaper».

2.15 RESULTATELEMENTER I LIVSFORSIKRING

2.15.1 Avkastningsresultat

For å beregne avkastningsresultatet, har man innført et skille mellom investeringer som dekker forpliktelsene selskapet har overfor forsikringstakerne, og andre eiendeler. Dette fremkommer i rapporteringen som henholdsvis kollektiv- og selskapsportefølje. Kollektivporteføljen kan videre deles inn i underporteføljer med ulik investeringsprofil. Avkastningsresultatet består av avkastningen på kollektivporteføljen fratrukket grunnlagsrenten. Positivt avkastningsresultat tilfaller kundene, mens negativt avkastningsresultat må dekkes inn fra kundenes tilleggsavsetninger og/eller fra egenkapitalen. Selskapet fakturerer et særskilt premieelement (rentegarantipremie) for å inntestå rentegarantien. Dette premieelementet inngår i resultat til selskapets egenkapital.

For kunder med investeringsvalg tilfaller all avkastning kunden, det er ingen grunnlagsrente.

2.15.2 Risikoresultat

Risikoresultatet er et uttrykk for utviklingen av dødelighet og uførhet i den forsikrede bestanden i perioden i forhold til forutsatt i selskapets premietariff. Et positivt risikoresultat tilbakeføres til kundene, men det er anledning til å holde tilbake inntil halvparten av et positivt risikoresultat i risikoutjevningfond under egenkapitalen. Et eventuelt negativt risikoresultat må dekkes av risikoutjevningfond eller øvrig egenkapital i selskapet.

2.15.3 Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultat er et resultat av hvordan selskapets faktiske omkostninger avviker fra premietariffen. Administrasjonsresultatet tilfaller i sin helhet selskapets egenkapital.

2.15.4 Avkastning på selskapsporteføljen

Avkastning på midler i selskapsporteføljen tilfaller selskapets egenkapital.

2.15.5 Fripoliser og oppsatte rettigheter

For fripoliser er det overskuddsdeling, slik at minst 80 prosent av oppnådd avkastning på midlene til forvaltning tilfaller kundene, maksimalt 20 prosent tilfaller selskapet.

Note 3 Viktige regnskapsestimater og vurderinger

Selskapet utarbeider estimater og antakelser om framtidige forhold. Disse evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringsdata og forventninger om sannsynlige fremtidige hendelser vurdert ut i fra data som foreligger på tidspunktet for avleggelsen av regnskapet.

Det må forventes at estimatene vil avvike fra det endelige utfall, og nedenfor omtales de områdene hvor det er betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseførte verdier i framtidige perioder.

3.1. FORSIKRINGSKONTRAKTER

Ved beregning av forsikringsmessige avsetninger i bransjen for kollektiv pensjonsforsikring, baseres forutsetningene om uførerisiko på morselskapets uføreefaringer frem til 1995, med senere styrking i tråd med risikoutviklingen.

For de øvrige risikoelementer, herunder opplevelsesrisiko, har selskapet tidligere benyttet forutsetningene¹ fra beregningsgrunnlaget K2005 med sikkerhetsmarginer i henhold til den minstestandard Finanstilsynet fastsatte i 2007. Marginene i dødelighetsgrunnlaget har blitt mindre de senere årene, og Finanstilsynet fastsatte i mars 2013 et nytt minimum beregningsgrunnlag for premieberegninger og avsetninger for kollektiv pensjonsforsikring i Norge. Dette nye tariff grunnlaget K2013 benyttes fra 1.1.2014 på risiko knyttet til død og opplevelse.

3.2 ANSATTYTELSER

Nåverdien av netto pensjonsforpliktelse selskapet har overfor sine ansatte, avhenger av en rekke forutsetninger av økonomisk og demografisk art. Selskapet følger «Veiledningen for fastsettelse av pensjonsforutsetninger» utgitt av Norsk regnskapsstiftelse (NRS). Oppdatert veiledning utgitt 6. januar 2014 er lagt til grunn for oppdatert måling av beste estimat for påløpt forpliktelse og midler per 31.12.2013.

Ved regnskapsføring av pensjonsordninger etter IAS 19 og NRS 6 må en rekke aktuarmessige forutsetninger fastsettes. Fastsettelsen involverer betydelige elementer av skjønn og praktiske tilnærminger. Det er lagt vekt på at forutsetningene er innbyrdes konsistente. De parameterne som er av størst betydning for netto pensjonsforpliktelser, er diskonteringsrente, forutsetning om framtidig lønnsvekst, forutsetning om framtidig regulering av folketrygdens grunnbeløp (G-regulering), pensjonsregulering, forutsetninger om framtidig levealder og framtidig uttakstilbøyelighet av AFP.

Selskapet benytter seg av valgadgangen gitt av «Veiledning for fastsettelse av pensjonsforutsetninger» til å bruke renten for foretaksobligasjoner (OMF) som diskonteringsrente med den begrunnelse at man mener at det foreligger et likvid marked for foretaksobligasjoner med lang løpetid. I denne vurderingen er det tatt hensyn til markedsvolum, bid/ask spread, prispålitelighet, omsetningsvolum- og hyppighet og utstedervolum. Pr. 31.12.2013 har man brukt en diskonteringsrente på 4,0 %.

Forutsetningene om framtidig lønnsvekst, framtidig G-regulering/pensjonsregulering er fastsatt i tråd med veiledningens konkrete anbefaling til henholdsvis 3,75 prosent (lønnsvekst) og 3,5 prosent (regulering av G/pensjoner). For den kommunale pensjonsordningen skal pensjonsreguleringen være lik G-reguleringen.

Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse (beste estimat) per 31.12.2013 er det lagt til grunn nye dødelighetsforutsetninger. Selskapet har lagt til grunn dødelighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i FNO sine analyser av dødeligheten i livsforsikringsbestandene i Norge og SSBs framskrivninger.

Det er lagt til grunn en framtidig uttaksstilbøyelighet på 45 prosent, det vil si de som tar ut AFP ved fylte 62 år.

3.3 VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked slik at markedsværdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet. For noterte papirer med liten omsetning, vurderes det hvorvidt den observerbare kursen kan antas å være reell.

3.4 TAP PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Selskapets portefølje av anleggsobligasjoner inkludert anleggsobligasjoner som holdes til forfall, vurderes enkeltvis hvert kvartal med tanke på nedskrivningsbehov. Porteføljen består av verdipapirer hvor utsteder har høy rating fra et anerkjent ratingbyrå. Dersom utsteders rating endres negativt foretas det nedskrivning kun dersom ratingnivået endres negativt med et større intervall og/eller det i tillegg observeres forhold som oppfattes som en objektiv hendelse som innvirker på framtidige kontantstrømmer fra investeringen. Nedskrivningsbehov beregnes som verdien av opprinnelig forventet kontantstrøm og ny forventet kontantstrøm. Det vil være usikkerhet til beregning av ny, forventet kontantstrøm.

3.5 AKTIVERT PROGRAMVARE

Ved mistanke om verdifall, foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for aktivert programvare er til stede. I den forbindelse estimeres gjenvinnbart beløp. Det foreligger usikkerhet knyttet til estimat av kontantstrømmer og diskonteringsfaktor i forbindelse med beregning av gjenvinnbart beløp.

¹ En forsikringskontrakt med opplevelsesrisiko er utformet slik at forsikringssummen kommer til utbetaling dersom forsikrede lever på et nærmere avtalt tidspunkt eller periode.

Note 4 Egenkapital, antall aksjer

Tusen kroner	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Innskutt egenkap.	Akkumulert underskudd	Risiko- utjevn.fond	Opptjent egenkap.	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2013	26 500	133 750	160 250	-98 352	4 515	-93 837	66 413
Kapitalutvidelse 2013	500	59 500	60 000				60 000
Selskapets resultat 2013				-23 110	243	-22 866	-22 866
Egenkapital 31.12.2013	27 000	193 250	220 250	-121 461	4 758	-116 703	103 547

Selskapet har en aksjeklasse fordelt på 250 000 aksjer á kr 108,00. Det er ingen bestemmelser i vedtektene vedrørende begrensninger i stemmerett.

Note 5 Resultatanalyse - bransjefordelt

2013 Tusen kroner	Ytelses- pensjon	Innskudds- pensjon	Sum
Beregningsmessige omkostninger	7 273	1 246	8 519
- Faktiske omkostninger	-18 639	-21 609	-40 248
Administrasjonsresultat	-11 366	-20 363	-31 729
Netto finansinntekter	62 536	0	62 536
- Pliktige renter	-31 511	0	-31 511
- Kursreguleringsfond	-23 426	0	-23 426
Avkastningsresultat	7 600	0	7 600
Rentegarantipremie	2 567	0	2 567
Fortjenesteelement	1 719	0	1 719
Risikoresultat	2 306	-55	2 251
Sum adm.-/avkastnings- og risikoresultat etc	2 827	-20 418	-17 592
Reservestyrking	-7 243	0	-7 243
Resultat av teknisk regnskap	-4 416	-20 418	-24 835
Resultat av ikke-teknisk regnskap			2 552
Andre resultatkomponenter			-583
Totalresultat selskapet			-22 866
2012 Tusen kroner	Ytelses- pensjon	Innskudds- pensjon	Sum
Beregningsmessige omkostninger	5 724	1 029	6 753
- Faktiske omkostninger	-23 894	-16 304	-40 198
Administrasjonsresultat	-18 170	-15 275	-33 445
Netto finansinntekter	53 381	0	53 381
- Pliktige renter	-26 633	0	-26 633
- Kursreguleringsfond	-11 758	0	-11 758
Avkastningsresultat	14 990	0	14 990
Rentegarantipremie	1 913	0	1 913
Fortjenesteelement	1 272	0	1 272
Risikoresultat	2 616	-595	2 021
Sum adm.-/avkastnings- og risikoresultat etc	2 621	-15 870	-13 249
Reservestyrking	-15 164	0	-15 164
Resultat av teknisk regnskap	-12 543	-15 870	-28 413
Resultat av ikke-teknisk regnskap			2 920
Andre resultatkomponenter			391
Totalresultat selskapet			-25 102

Note 6 Netto inntekter fra finansielle investeringer

2013 Tusen kroner	Selskaps- porteføljen	Kollektiv- porteføljen	Investerings- valgporteføljen	Sum
Resultat datterforetak	0	8 953	0	8 953
Sum inntekter fra investeringer i datterforetak	0	8 953	0	8 953
Renter bank	250	582	19	851
Renter obligasjoner virkelig verdi	258	0	0	258
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til virkelig verdi	508	582	19	1 110
Renter obligasjoner amortisert kost	0	22 116	0	22 116
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til amortisert kost	0	22 116	0	22 116
Utbytte/renter aksjer og andeler	1 076	6 215	4 170	11 461
Sum renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	1 584	28 914	4 188	34 687
Verdiendring aksjer og andeler	495	23 426	46 747	70 668
Verdiendring obligasjoner	85	0	0	85
Sum verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	580	23 426	46 747	70 753
Sum verdiendringer på investeringer	580	23 426	46 747	70 753
Realisert aksjer og andeler	0	0	2 320	2 320
Realisert obligasjoner	208	1 244	263	1 714
Sum realiserte finansielle instrumenter til virkelig verdi	208	1 244	2 583	4 034
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	208	1 244	2 583	4 034
Sum netto inntekter fra investeringer	2 372	62 536	53 518	118 427
2012 Tusen kroner				
Resultat datterforetak	0	6 659	0	6 659
Sum inntekter fra investeringer i datterforetak	0	6 659	0	6 659
Renter bank	73	826	122	1 021
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til virkelig verdi	73	826	122	1 021
Renter obligasjoner amortisert kost	0	18 255	0	18 255
Sum renteinntekter finansielle instrumenter til amortisert kost	0	18 255	0	18 255
Utbytte/renter aksjer og andeler	2 071	12 931	6 749	21 751
Sum renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	2 144	32 012	6 871	41 027
Verdiendring aksjer og andeler	939	14 787	18 477	34 203
Sum verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	939	14 787	18 477	34 203
Sum verdiendringer på investeringer	939	14 787	18 477	34 203
Realisert aksjer og andeler	0	0	1 687	1 687
Realisert obligasjoner	23	-77	122	68
Sum realiserte finansielle instrumenter til virkelig verdi	23	-77	1 809	1 755
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	23	-77	1 809	1 755
Sum netto inntekter fra investeringer	3 106	53 381	27 157	83 644

Note 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

NÆRMERE OM BEREGNING AV VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av investeringer notert i et marked er basert på gjeldene kjøpskurs. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter selskapet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylig gjennomførte transaksjoner gjennomført på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter, og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og spreadkurver. Rentekurvene innhentes daglig, mens spreadkurver innhentes månedlig. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskaps-spesifikk informasjon.

Virkelig verdi i kategoriene «Utlån og fordringer» og «Finansielle eiendeler som holdes til forfall» fastsettes ut ifra interne verdsettelsesmodeller.

De ulike finansielle instrumenter prises dermed på følgende måte:

a) Aksjer (noterte)

Selskapet har ingen enkeltstående investeringer i noterte aksjer, men har sin aksjeeksponering gjennom aksjefond. Aksjefond består av likvide aksjer og prisingen vil som hovedregel følge samme metodikk som nedenfor. Likvide aksjer verdsettes som hovedregel på basis av priser levert fra indekssleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes for aksjer:

- Oslo Børs
- MSCI
- Reuters

Oslo Børs har førsteprioritet, deretter MSCI og til slutt Reuters.

b) Andre aksjer (datter)

Dette gjelder kun aksjer i datterselskap. Her benyttes egenkapitalmetoden.

c) Utenlandske rentepapirer

Utenlandske rentepapirer prises i hovedregel på bakgrunn av priser innhentet fra indekssleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom flere ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes:

- JP Morgan
- Barclays Capital Indices
- Bloomberg
- Reuter

JP Morgan og Barclays Capital Indices har førsteprioritet (de dekker henholdsvis stat og corporate bonds). Deretter benyttes Bloomberg foran Reuters med bakgrunn i Bloombers priskilde BVAL. BVAL inneholder verifiserte priser fra Bloomberg. Siste prioritet er Reuters.

d) Norske rentepapirer – stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Reuters som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Reuters). Kursene sammenlignes med kursene fra Bloomberg for å avdekke eventuelle feil

e) Norske rentepapirer – resten

Alle norske Bonds unntatt stat prises teoretisk. Det benyttes en nullkuponkurve, samt spreadkurver til prisingen. Reuters benyttes som kilde til nullkuponkurven fra 0 til 10 år. Fra 12 år og over benyttes Bloomberg som kilde siden Reuters ikke leverer priser over 10 år. Årsaken til at Bloomberg ikke benyttes for hele kurven, er at Reuters generelt vurderes som bedre enn Bloomberg på det meste av skandinaviske priser.

Spreadkurvene mottas fra Verdipapirfondenes forening. Disse er basert på innhentede spreadkurver fra fem anonyme markedsaktører som blir omarbeidet til en snittkurve. Disse sendes ut ca en gang i uken.

f) Obligasjoner som måles til amortisert kost (herunder obligasjoner som holdes til forfall)

Markedskurser innhentes for disse verdipapirene etter samme prinsipp som for norske rentepapirer beskrevet ovenfor. Spreadkurvene leveres av SE Banken og Swedbank.

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi, foretas det på balansedagen en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdiforringelse av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler.

Ved vurderingen av om det foreligger verdiforringelse legges det vekt på hvorvidt utsteder/debitor har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold, det vurderes om det er sannsynlig at skyldner går konkurs, det ikke lenger finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter eller det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Vurderingen baseres utelukkende på historiske forhold, framtidige hendelser vurderes ikke uansett grad av sannsynlighet.

Dersom det foreligger objektive bevis foretas det nedskrivning. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Nedskrivningen føres mot avsetningskonto og innregnes i resultatregnskapet. En eventuell reversering av tidligere nedskrivning føres tilbake mot avsetningskonto via resultatet.

2013	Selskapsporteføljen		Kollektivporteføljen		Investeringsvalg	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Tusen kroner						
Datterselskaper bokført etter egenkapitalmetoden						
Aksjer og andeler i datterforetak	0	0	116 981	116 981	0	0
Sum datterforetak	0	0	116 981	116 981	0	0
Eiendeler regnskapsført til amortisert kost						
Investeringer som holdes til forfall						
Norske hold til forfall obligasjoner	0	0	129 842	137 034	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	3 650	3 650	0	0
Sum investeringer som holdes til forfall	0	0	133 491	140 684	0	0
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring						
Norske obligasjonslån	0	0	170 330	177 191	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	5 180	5 180	0	0
Utenlandske obligasjonslån	0	0	200 033	208 484	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	4 613	4 613	0	0
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	0	0	380 156	395 468	0	0
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	0	513 648	536 151	0	0
Eiendeler regnskapsført til virkelig verdi						
Norske obligasjonsfond	77 811	77 811	334 890	334 890	289 187	289 187
Sum obligasjonsfond	77 811	77 811	334 890	334 890	289 187	289 187
Norske aksjefond	3 830	3 830	126 206	126 206	277 407	277 407
Sum aksjefondsandeler	3 830	3 830	126 206	126 206	277 407	277 407
Utlån og fordringer	382	382	13 256	13 256	11 155	11 155
Sum utlån og fordringer	382	382	13 256	13 256	11 155	11 155
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	82 022	82 022	474 351	474 351	577 749	577 749
Sum investeringer	82 022	82 022	1 104 980	1 127 483	577 749	577 749

2012	Selskapsporteføljen		Kollektivporteføljen		Investeringsvalg	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Tusen kroner						
Datterselskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden						
Aksjer og andeler i datterforetak	0	0	84 116	84 116	0	0
Sum datterforetak	0	0	84 116	84 116	0	0
Eiendeler regnskapsført til amortisert kost						
Investeringer som holdes til forfall						
Norske hold til forfall obligasjoner	0	0	118 687	127 643	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	3 281	3 281	0	0
Sum investeringer som holdes til forfall	0	0	121 968	130 924	0	0
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring						
Norske obligasjonslån	0	0	145 515	151 067	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	4 298	4 298	0	0
Utenlandske obligasjonslån	0	0	120 000	129 703	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	3 352	3 352	0	0
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	0	0	273 164	288 419	0	0
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	0	395 133	419 343	0	0
Norske obligasjonsfond	47 397	47 397	311 405	311 405	154 200	154 200
Sum obligasjonsfond	47 397	47 397	311 405	311 405	154 200	154 200
Norske aksjefond	2 997	2 997	87 306	87 306	141 227	141 227
Sum aksjefondsandeler	2 997	2 997	87 306	87 306	141 227	141 227
Utlån og fordringer	385	385	52 156	52 156	4 981	4 981
Sum utlån og fordringer	385	385	52 156	52 156	4 981	4 981
Sum finansielle eiendeler i som måles til virkelig verdi	50 779	50 779	450 866	450 866	300 408	300 408
Sum investeringer	50 779	50 779	930 115	954 325	300 408	300 408

Note 8 Virkelig verdi hierarki

31.12.2013				
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Selskapsporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	77 811	0	0	77 811
Sertifikater	32 873	0	0	32 873
Obligasjonsfond	44 938	0	0	44 938
Utlån og fordringer	382	0	0	382
Aksjer og andeler	3 830	0	0	3 830
Aksjefond	3 830	0	0	3 830
Sum selskapsporteføljen	82 022	0	0	82 022
Kollektivporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	334 890	0	0	334 890
Obligasjonsfond	334 890	0	0	334 890
Utlån og fordringer	13 256	0	0	13 256
Aksjer og andeler	126 206	0	0	126 206
Aksjefond	126 206	0	0	126 206
Sum kollektivporteføljen	474 351	0	0	474 351
Investeringsvalgporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	289 187	0	0	289 187
Obligasjonsfond	289 187	0	0	289 187
Utlån og fordringer	11 046	0	0	11 046
Aksjer og andeler	277 407	0	0	277 407
Aksjefond	277 407	0	0	277 407
Sum investeringsvalgporteføljen	577 640	110	0	577 749
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 134 014	110	0	1 134 123

31.12.2012				
Tusen kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Selskapsporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	47 397	0	0	47 397
Obligasjonsfond	47 397	0	0	47 397
Utlån og fordringer	385	0	0	385
Aksjer og andeler	2 997	0	0	2 997
Aksjefond	2 997	0	0	2 997
Sum selskapsporteføljen	50 779	0	0	50 779
Kollektivporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	311 405	0	0	311 405
Obligasjonsfond	311 405	0	0	311 405
Utlån og fordringer	52 156	0	0	52 156
Aksjer og andeler	87 306	0	0	87 306
Aksjefond	87 306	0	0	87 306
Sum kollektivporteføljen	450 866	0	0	450 866
Investeringsvalgporteføljen				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	154 200	0	0	154 200
Obligasjonsfond	154 200	0	0	154 200
Utlån og fordringer	4 981	0	0	4 981
Aksjer og andeler	141 227	0	0	141 227
Aksjefond	141 227	0	0	141 227
Sum investeringsvalgporteføljen	300 408	0	0	300 408
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	802 054	0	0	802 054

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

- Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.
- Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.
- Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Per 31.12.2013 er det ingen instrumenter i dette nivået hos KLP Bedriftspensjon AS.

I 2013 har det ikke blitt flyttet papirer mellom nivåene i virkelig verdi hierarkiet. Ved flytting mellom nivåene tas det utgangspunkt i verdiene ved slutten av rapporteringsperioden,

Note 9 Eiendeler i forsikring med investeringsvalg

Tusen kroner	Antall andeler	Kurs	Virkelig verdi	Gj.sn avkastning pr. andel %	Gj.sn avkastning pr. andel hele kroner	Virkelig verdi
			31.12.2013			31.12.2012
Andeler i aksjefond						
KLP Aksjglobal Indeks II	119 521	1635,08	195 426	29,60 %	373	98 874
KLP Aksjenorge Indeks	47 945	1709,89	81 981	23,57 %	326	42 353
Sum andeler i aksjefond	167 467		277 407			141 227
Andeler i obligasjonsfond						
KLP Pensjon II	107 194	1267,03	135 818	3,64 %	47	71 513
KLP Obligasjon I	129 507	1031,71	133 614	0,10 %	1	73 429
Sum andeler i obligasjonsfond	236 701		269 432			144 942
Andeler i pengemarkedsfond						
KLP Pengemarked	19 692	1003,2	19 755	2,17 %	22	9 258
Sum andeler i pengemarkedsfond	19 692		19 755			9 258
Sum andeler i verdipapirfond			566 594			295 427
Bankinnskudd			11 155			4 981
Sum eiendeler i forsikring med investeringsvalg			577 749			300 408
Prosent			1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Avkastning per kvartal			3,91 %	0,00 %	3,46 %	4,94 %

Beholdningens avkastning er verdiendring på innskutt beløp, og tar hensyn til transaksjoner i perioden. Dette betegnes som pengevektet avkastning. Fondets avkastning er den totale avkastningen for fondet, også kalt tidsvektet avkastning.

Dersom det ikke er foretatt transaksjoner i perioden, er beholdningens og fondets avkastning den samme.

Note 10 Risikostyring

Selskapet er gjennom sin virksomhet eksponert både for forsikringsrisiko og finansiell risiko. For selskapet er den overordnede risikostyringen innrettet mot at den finansielle risikoen håndteres på en slik måte at man til en hver tid imøtekommer de forpliktelsene forsikringskontraktene påfører virksomheten.

Den overordnede risikoen håndteres sentralt av konsernets Økonomi- og finansdivisjon som i tett samarbeid med driftsenhetene, ivaretar at styrets retningslinjer for risikohåndtering blir ivarettatt.

10.1.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko består av risikoen for at en framtidig, definert hendelse som selskapet har forpliktet seg til å yte økonomisk vederlag for, inntreffer. Forsikringsmessige resultater vil være mer stabile og forutsigbare jo større porteføljen er.

Selskapets forsikringsvirksomhet er innen bransjen kollektiv pensjon herunder innskuddspensjon og foretakspensjon. De mest tungtveiende risikoer i kollektiv pensjon er uførerisiko og opplevelsesrisiko, mens dødsrisiko er noe mindre tungtveiende.

Forsikringsrisiko avdempes generelt gjennom avsetninger for framtidig forventede erstatninger på eksisterende kontrakter, prising av risikoelementet i forsikringspremien, og gjennom reassuranskontrakter.

10.1.2 Forsikringsmessige avsetninger

De forsikringsmessige avsetningene er satt til et forventningsrett nivå, med tillegg av sikkerhetsmarginer. I tillegg er det avsatt til risikoutjevningfond for å møte uventede svingninger i erstatnings-tilfeller.

Fra 1.1.2014 benyttes nytt beregningsgrunnlag K2013 på opplevels- og dødsrisiko. K2013 er minimum beregningsgrunnlag for premieberegninger og avsetninger for kollektiv pensjonsforsikring i Norge – fastsatt av Finanstilsynet i mars 2013. K2013 erstatter beregningsgrunnlaget K2005 med sikkerhetsmarginer i henhold til den minstestandard Finanstilsynet fastsatte i 2007.

Pr. 31.12.2013 er det avsatt kr 35 mill. (kr 26 mill. pr. 31.12.2012) som en opptrapping til nødvendige avsetninger etter det nye beregningsgrunnlaget K2013.

10.1.3 Premiefastsettelse

Utviklingen i selskapets forsikringsrisiko følges løpende. Risikoresultat og framtidige forventninger til utvikling i forsikret risiko basert på observasjoner og/eller risikoteoretiske modeller som danner grunnlag for prising av risikoelementet i premien. Premiene fastsettes årlig. Bransjen kollektiv pensjon har en høy grad av forutsigbarhet og stabilitet i tariffene. Normalt vil de derfor ligge fast i flere år av gangen.

10.1.4 Reassuranse og reassuranseprogram

Slik forsikringskontraktene er fastsatt er den løpende risiko generelt innenfor rammen av selskapets risikobærende evne. Behovet for reassuranse er derfor begrenset.

Ettersom flere/mange forsikrede arbeider på samme lokasjon er det imidlertid behov for å beskytte seg mot at et stort antall dødsfall og/eller uføretilfeller inntreffer som følge av en og samme begivenhet. Selskapet har derfor tegnet en katastrofereassuranseavtale med Swiss Re. Avtalen dekker inntil 20 mill. kr. utover selskapets egenregning på 5 mill. kr. ved begivenheter som fører til at flere enn 3 personer dør eller blir uføre. Avtalen dekker ikke begivenheter som følge av epidemier, krig og terrorisme.

10.1.5 Følsomhetsberegninger i kollektiv pensjon

Effekten av en umiddelbar 20 % økning i uførehyppighet ville med dagens bestand innebære en effekt på minus 2,8 millioner kroner på årets risikoresultat.

En umiddelbar 10 % reduksjon i dødeligheten ville med dagens bestand innebære en effekt på 0,5 millioner kroner på årets risikoresultat.

10.2 FINANSIELL RISIKO

Selskapets finansielle mål er å oppnå en konkurransedyktig og stabil avkastning, samtidig som soliditeten i selskapet tilfredsstillende eksterne og interne krav. KLP Bedriftspensjon AS har en langsiktig investeringsstrategi hvor risikotagningen til en hver tid er tilpasset selskapets risikobærende evne. Fokus i forvaltningen er kostnadseffektivitet, langsiktighet og bredt diversifiserte porteføljer med mål om å oppnå konkurransedyktig og stabil avkastning til våre kunder og eiere over tid.

Selskapets finansielle risiko består av likviditetsrisiko, markedsrisiko og kreditttrisiko.

10.2.1 Likviditetsrisiko

Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld er svært liten ettersom en stor del av selskapets eiendeler er likvide. Selskapet har betydelige midler investert i verdipapirfundsandeler som kan selges ved likviditetsbehov. Likviditetsrisikoen for selskapet knytter seg således først og fremst til kostnader ved frigjøring av midler.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte selskapets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler. Aktivasammensetningen i selskapets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå.

KLP Kapitalforvaltning AS forvalter selskapets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Styret vedtar årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for selskapet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

10.2.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser på ulike aktiva som aksjer, obligasjoner, eiendom og andre verdipapirer, og valuta. Markedsrisikoen avhenger både av hvor stor eksponering en har i de ulike aktiva og av volatiliteten i markedsprisene. Utviklingen i norske og internasjonale verdipapirmarkeder har generelt stor betydning for selskapets resultater.

Risiko som følge av verdifall i ulike aktiva er den største finansielle risikoen på kort sikt. Risikoen på aktivasisiden har vært moderat gjennom 2013, og aksjeeksponeringen ved årsskiftet er i overkant

av 11 prosent. Aksjerisiko er den dominerende risikofaktoren ved utgangen av året, etterfulgt av eiendomsrisikoen og kredittobligasjonsrisikoen.

På lengre sikt er imidlertid vedvarende lavt rentenivå en mer dominerende risikofaktor for KLP Bedriftspensjon AS. For produkter med årlig prising av rentegarantien vil denne risikoen ikke bæres av forsikringsselskapet. For fripoliser med overskuddsdeling og uten prising av rentegarantien utgjør imidlertid et vedvarende lavt rentenivå en risikofaktor.

KLP Bedriftspensjon AS følger tilsvarende prinsipp som KLP konsernets policy som innebærer valutasikring av hoveddelen av internasjonal eksponering. I all hovedsak er selskapets globale midler plassert i valutasikrede fond. Valutarisikoen til selskapet er således minimal.

KLP Bedriftspensjon AS styrer aksjerisikoen dynamisk ved at aksjeandelen løpende tilpasses tilselskapets finansielle buffere. Denne styringsmodellen sørger for at selskapets risikoeksponering fortløpende blir tilpasset til selskapets risikoevne. Kapitalforvaltningsstrategien er lagt opp for å sikre at selskapet som et minimum oppnår et forhåndsfastsatt inntektsmål. Strategien innebærer at selskapet øker eksponeringen mot aksjer eller andre aktiva med forventet høy risiko etter hvert som soliditeten styrkes. Når soliditeten svekkes innebærer dette at selskapets reduserer markedsrisikoen. Dette bidrar til å redusere belastningen på selskapets bufferkapital i nedgangsperioder og dermed også til å beskytte egenkapitalen.

For å redusere renterisikoen har selskapet en høy andel i anleggsobligasjoner. Denne porteføljen bidrar til langsiktig stabilitet i avkastningen og å redusere risikoen for lav avkastning i lavrentescenarier. Ved utgangen av 2013 utgjorde denne andelen rundt 47 prosent av totale midler.

KLP Bedriftspensjon AS kan benytte derivater i forvaltningen for risikoreduksjon samt for kostnads- og tidseffektiv implementering av verdisikring eller tilpasninger i investeringsporteføljen. Utover derivatbruken som tillates innenfor mandatet til de enkelte underporteføljene, ble det ikke benyttet derivater i den strategiske forvaltningen i 2013.

10.2.2.1 Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Selskapets markedsrisiko vurderes fortløpende ved hjelp av stress-tester og statistiske analyseverktøy. Selskapet benytter tilsvarende analyseverktøy som KLP har utviklet – og kontinuerlig arbeider med videreutvikling av – avanserte interne modeller for måling og overvåking av risiko.

Ved utgangen av 2013 var ca. 11 prosent av selskapets midler plassert i aksjer, mens rundt 10 prosent var plassert i eiendom. Øvrige midler var plassert i rentebærende omløps- og anleggsmidler. Gitt eksisterende bufferkapital (målt som kursreserver og tilgjengelige tilleggsavsetninger) vil avkastningen fra denne porteføljen med 99 prosent sannsynlighet være høy nok til å dekke selskapets forpliktelser i 2014 uten å trekke på egenkapitalen.

10.2.3 Kreditttrisiko

Det er lagt vekt på en veldiversifisert portefølje av verdipapirer for å unngå konsentrasjon av kreditttrisiko mot enkelte debitorer. Grensene for kreditttrisiko mot den enkelte debitor fastsettes på konsernnivå av KLPs kredittkomité. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning AS.

Note 11 Renterisiko

31.12.2013 Tusen kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm	Sum hittil i år
Aksjefondsandeler ¹	24	0	0	0	0	78	102
Rentefondsandeler	-24 107	0	0	0	0	688	-23 420
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-45	-45	0	0	0	0	-90
Utlån og fordringer	0	0	0	0	0	290	290
Sum	-24 128	-45	0	0	0	1 056	-23 117

31.12.2012 Tusen kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kont- antstrøm	Sum hittil i år
Aksjefondsandeler ¹	17	0	0	0	0	84	101
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-18 262	0	0	0	0	699	-17 562
Utlån og fordringer	0	0	0	0	0	270	270
Sum	-18 244	0	0	0	0	1 053	-17 192

Renterisiko på lengre sikt antas å være betydelig på bakgrunn av stor andel investeringer i rentebærende papirer og fluktusjon i rentenivået. Resultateffekten fra rentefondsandeler kan ventes å være stor da endring i virkelig verdi kan være betydelig med et større skift i markedsrenten. Resultateffekten totalt sett på rentepapirer som holdes per 31.12.2013 kan forventes å være relativt moderat gitt den store andelen av fastrentepapirene i KLP Bedriftspensjon AS som måles til amortisert kost. Disse gir ingen resultateffekt.

Noten viser resultateffekten ved endring av markedsrenten på en prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko. Virkelig verdi risiko er beregnet ved endring i virkelig verdi på relaterte instrumenter hvis renten hadde vært én prosent høyere ved periodeslutt. Flytende rente risiko indikerer endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarioet ved en prosents høyere rente hadde gitt KLP Bedriftspensjon AS.

¹ Aksjefondsandeler dekker den biten av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Note 12 Likviditetsrisiko

2013						
Tusen kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Leverandørgjeld	13	0	0	0	0	13
Gjeld til konsernselskaper	3 194	0	0	0	0	3 194
Annet	1 715	0	0	0	0	1 715
Sum	4 922	0	0	0	0	4 922

2012						
Tusen kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Leverandørgjeld	1 445	0	0	0	0	1 445
Gjeld til konsernselskaper	4 015	0	0	0	0	4 015
Annet	2 108	0	0	0	0	2 108
Sum	7 568	0	0	0	0	7 568

Risikoen for at KLP Bedriftspensjon AS ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av selskapets eiendeler er likvide. KLP Bedriftspensjon AS har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. KLP Bedriftspensjon AS sin likviditetsstrategi innebærer at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte sine forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i KLP Bedriftspensjon AS sine porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå.

Tabellen over viser finansielle forpliktelser KLP Bedriftspensjon AS har basert på forfall.

Utbetalingsprofil pensjonsforpliktelser

2013									
Tusen kroner									
År	1 år	2-5 år	6-10 år	11-20 år	21-30 år	31-40 år	41-50 år	51-80 år	Sum
Beløp	36 278	154 990	238 166	578 690	643 251	577 766	363 118	186 069	2 778 329

2012									
Tusen kroner									
År	1 år	2-5 år	6-10 år	11-20 år	21-30 år	31-40 år	41-50 år	51-80 år	Sum
Beløp	28 462	121 598	186 854	454 013	504 664	453 288	284 885	145 981	2 179 745

Utbetalingsprofilen er basert på udiskonterte verdier og viser antatte utbetalingstidspunkter for de fremtidige pensjonsforpliktelsene til KLP Bedriftspensjon AS.

2012 Valuta	Balanseposter eksl. valutaderivater		Valutaderivater		Omregningskurs Valuta/NOK	Sum		Nettoposisjon i NOK
	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld	
Australske dollar	978	0	149	-1 131	5,778	1 127	-1 131	-22
Brasilianske real	325	0	0	0	2,718	325	0	883
Canadiske dollar	1 047	0	209	-1 243	5,589	1 256	-1 243	75
Sveitsiske franc	1 056	0	166	-1 219	6,080	1 222	-1 219	20
Chilenske peso	10 671	0	0	0	0,012	10 671	0	124
Colombiansk peso	28 176	0	0	0	0,003	28 176	0	89
Tsjekkisk koruna	69	0	0	0	0,292	69	0	20
Danske kroner	1 370	0	124	-922	0,983	1 493	-922	562
Egyptiske pund	21	0	0	0	0,874	21	0	18
Euro	9 647	0	426	-10 027	7,337	10 072	-10 027	329
Britiske Pund	2 782	0	258	-3 043	9,046	3 040	-3 043	-28
Hong Kong dollar	4 602	0	408	-3 259	0,718	5 010	-3 259	1 258
Ungarsk forint	771	0	0	0	0,025	771	0	19
Indonesisk rupiah	306 692	0	0	0	0,001	306 692	0	177
Israelske shekel	189	0	65	-254	1,492	255	-254	1
Indisk rupi	4 244	0	0	0	0,102	4 244	0	431
Islandske kroner	427	0	0	0	0,043	427	0	19
Japanske yen	211 115	0	28 579	-238 353	0,064	239 695	-238 353	86
Koreansk won	199 868	0	0	0	0,005	199 868	0	1 039
Marokkansk dirham	10	0	0	0	0,658	10	0	7
Meksikanske peso	757	0	0	0	0,429	757	0	325
Malaysisk ringgit	130	0	0	0	1,820	130	0	237
New Zealandske dollar	19	0	3	-21	4,591	21	-21	0
Peruanske nuevos soles	1	0	0	0	2,180	1	0	2
Filipinske peso	455	0	0	0	0,136	455	0	62
Polske zloty	59	0	0	0	1,798	59	0	106
Svenske kroner	2 577	0	395	-2 873	0,855	2 972	-2 873	84
Singapore dollar	262	0	37	-299	4,556	299	-299	-2
Thailandsk baht	1 060	0	0	0	0,182	1 060	0	193
Tyrkisk lira	44	0	0	0	3,118	44	0	136
Taiwan new dollar	3 853	0	0	0	0,192	3 853	0	738
Amerikanske dollar	32 507	0	2 261	-34 439	5,565	34 768	-34 439	1 828
Sør-afrikansk rand	818	0	0	0	0,656	818	0	537
Sum valutaposisjoner								9 355

Noten viser brutto eksponering mot valuta på eiendel- og gjeldsiden, fordelt på underliggende investering og sikring. Noten omfatter valutaposisjoner selskapet har indirekte gjennom fond. Sum nettoposisjon er beløp i norske kroner som i praksis er usikret på balanse-tidspunktet.

KLP Bedriftspensjon AS følger tilsvarende prinsipp som KLP konsernets retningslinjer som innebærer valutasikring av hoveddelen av inter-nasjonal eksponering. I all hovedsak er KLP Bedriftspensjons globale midler plassert i valutasikrede fond. Valutarisikoen til selskapet er således minimal.

Note 14 Kredittrisiko

2013						
Tusen kroner	AAA	AA	A	BBB	Urattet/NIG	Totalt
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Banker	0	0	0	0	23 926	23 926
Offentlig garanti	36 327	0	0	0	31 113	67 440
Stat og statsgaranti innen OECD	5 114	0	0	0	0	5 114
Statsforetak og Covered Bonds	6 162	0	0	0	20 471	26 633
Øvrige	0	0	5 267	0	5 112	10 379
Totalt	47 603	0	5 267	0	80 621	133 491
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring - målt til amortisert kost						
Banker	0	0	15 413	0	0	15 413
Finans- og kredittforetak	0	8 369	0	0	0	8 369
Offentlig garanti	0	0	0	0	43 920	43 920
Stat og statsgaranti innen OECD	25 687	30 606	15 204	0	0	71 497
Statsforetak og Covered Bonds	56 211	36 120	0	0	9 016	101 347
Øvrige	0	0	24 211	0	115 398	139 609
Totalt	81 899	75 096	54 828	0	168 334	380 156
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Offentlig sektor, finans og kredittforetak	0	0	0	0	385 878	385 878
Stat og statsgaranti innen OECD	32 873	0	0	0	14 792	47 665
Øvrige	0	0	232 765	0	35 579	268 344
Totalt	32 873	0	232 765	0	436 249	701 888
Utlån og fordringer						
Norge	0	0	23 774	0	0	23 774
Storbritannia	0	0	906	0	0	906
Sverige	0	4	0	0	0	4
Totalt	0	4	24 680	0	0	24 684
Sum	162 374	75 099	317 540	0	685 205	1 240 220
2012						
Tusen kroner	AAA	AA	A	BBB	Urattet/NIG	Totalt
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Banker	0	0	5 096	0	48 438	53 535
Offentlig garanti	26 326	0	0	0	0	26 326
Stat og statsgaranti innen OECD	5 109	0	0	0	0	5 109
Statsforetak og Covered Bonds	6 172	0	0	0	20 451	26 623
Øvrige	0	0	5 268	0	5 107	10 376
Totalt	37 607	0	10 365	0	73 996	121 968
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring - målt til amortisert kost						
Offentlig garanti	0	0	0	0	18 080	18 080
Stat og statsgaranti innen OECD	25 671	0	0	0	0	25 671
Statsforetak og Covered Bonds	56 213	36 121	0	0	8 995	101 329
Øvrige	0	8 370	4 149	0	115 565	128 083
Totalt	81 884	44 491	4 149	0	142 640	273 164
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Øvrige	0	0	175 534	0	337 467	513 002
Totalt	0	0	175 534	0	337 467	513 002
Utlån og fordringer						
Norge	0	0	39 463	0	0	39 463
Storbritannia	0	0	18 055	0	0	18 055
Sverige	0	4	0	0	0	4
Totalt	0	4	57 518	0	0	57 522
Sum	119 492	44 494	247 566	0	554 104	965 656

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Bedriftspensjon AS benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som S&P benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Urattet / non investement grade gjelder i all hovedsak rentepapirer utstedt av norsk offentlig sektor, norske finansinstitusjoner og andre investeringer innen norsk finans. KLP Bedriftspensjon har retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under denne kategorien.

Linjene er avstembare mot balansen, med unntak av de linjene som går igjen i flere porteføljer hvor man må se de ulike porteføljene samlet mot noten.

Note 15 Aksjer og andeler i foretak i samme konsern

Tusen kroner	Kontor- og forretningsadresse	EK ved 1. gangs anskaffelse	Bokført verdi 01.01.	Tilgang / avgang	Resultatandel	Egenkap. transaksjon	Konsern-bidrag	Bokført verdi 31.12.13
KLP BP Eiendom AS	Dronning Eufemias gate 10, 0191 Oslo	100	84 116	0	8 953	30 300	-6 388	116 981
Sum aksjer i eiendomsdatterselskap			84 116	0	8 953	30 300	-6 388	116 981

KLP Bedriftspensjon AS eier alle aksjer i KLP BP Eiendom AS.

Note 16 Fondsandeler

31.12.2013		Anskaffelses-	
Tusen kroner	Antall	kost	Markedsverdi
Aksjefond			
KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks I	7 005	7 046	8 298
KLP Aksjeasia Indeks II	7 388	4 831	6 814
KLP Aksjeeuropa Indeks II	10 453	9 789	12 631
KLP Aksjeglobal Indeks I	409	480	694
KLP Aksjeglobal Indeks II	144 434	178 994	236 161
KLP Aksjeglobal Indeks III	2 180	2 630	3 544
KLP Aksjenorden	1 781	3 526	4 658
KLP Aksjenorge	1 502	5 437	6 237
KLP Aksjenorge Indeks	61 028	82 042	104 351
KLP Aksjeusa Indeks II	17 049	16 301	24 054
Sum Aksjefond		311 077	407 443
Sum Aksjefond Selskapsporteføljen		2 500	3 830
Sum Aksjefond Kollektivporteføljen		94 307	126 206
Sum Aksjefond Investeringsvalg		214 270	277 407
Sum Aksjefond		311 077	407 443
Rentefond			
KLP Aktiv Rente	31 190	32 137	32 093
KLP Obligasjon Global I	225 610	227 561	232 765
KLP Obligasjon Global II	32 853	35 790	35 579
KLP Pengemarked	75 276	75 471	75 517
KLP Pensjon	72 551	74 399	75 036
KLP Pensjon II	123 728	154 886	156 768
KLP Rentefond II	46 110	46 826	46 465
KLP Statsobligasjon	14 904	15 347	14 792
Sum Rentefond		662 417	669 015
Sum Rentefond Selskapsporteføljen		45 027	44 938
Sum Rentefond Kollektivporteføljen		331 605	334 890
Sum Rentefond Investeringsvalg		285 785	289 187
Sum Rentefond		662 417	669 015

31.12.2012		Anskaffelses-	
Tusen kroner	Antall	kost	Markedsverdi
Aksjefond			
KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks I	6 156	6 096	6 892
KLP Aksjeasia Indeks II	7 388	4 831	4 977
KLP Aksjeeuropa Indeks II	10 453	9 789	10 294
KLP Aksjeglobal Indeks I	409	480	503
KLP Aksjeglobal Indeks II	96 376	108 088	121 589
KLP Aksjeglobal Indeks III	2 180	2 630	2 737
KLP Aksjenorden	1 564	3 076	3 058
KLP Aksjenorge	1 333	4 837	4 560
KLP Aksjenorge Indeks	42 524	53 049	58 842
KLP Aksje USA Indeks II	17 049	16 301	18 078
Sum Aksjefond		209 178	231 530
Sum Aksjefond Selskapsporteføljen		2 500	2 997
Sum Aksjefond Kollektivporteføljen		81 318	87 306
Sum Aksjefond Investeringsvalg		125 361	141 227
Sum Aksjefond		209 178	231 530
Rentefond			
KLP Aktiv Rente	33 411	34 416	34 444
KLP Obligasjon Global I	170 301	170 346	175 534
KLP Obligasjon Global II	31 924	34 812	34 574
KLP Pengemarked	48 725	48 878	48 951
KLP Pensjon	71 680	73 491	74 855
KLP Pensjon II	75 570	93 073	96 562
KLP Rentefond II	47 292	48 042	48 082
Sum Rentefond		503 059	513 002
Sum Rentefond Selskapsporteføljen		47 149	47 397
Sum Rentefond Kollektivporteføljen		305 635	311 405
Sum Rentefond Investeringsvalg		150 275	154 200
Sum Rentefond		503 059	513 002

Noten gir oversikt på andeler i spesifikke aksje- og rentefond i selskapet som helhet, samt sum andeler i de ulike porteføljene.

Note 17 Kursreguleringsfond finansielle omløpsmidler

Tusen kroner	Anskaffelseskost 31.12.2013	Virkelig verdi 31.12.2013	Kursreserver 31.12.2013	Kursreserver 31.12.2012
Aksjefondsandeler	94 307	126 206	31 899	5 988
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	331 605	334 890	3 285	5 769
Sum kursreserver på finansielle omløpsmidler			35 183	11 758
Grunnlag for avsetning til kursreguleringsfond			35 183	11 758
Kursreguleringsfond			35 183	11 758

Kursreguleringsfondet er definert i norsk forsikringslovgivning og består av netto positive urealiserte verdier på de finansielle omløpsmidlene tilknyttet kollektivporteføljen. Dersom netto kursreserver er negative, settes kursreguleringsfondet til null.

Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatet.

Note 18 Forsikringstekniske forhold

Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer

Tusen kroner	Kollektiv pensjonforsikring				Endring 2013	Endring 2012
	Ytelses- pensjon	Innskudds- pensjon	31.12.2013	31.12.2012		
Premiereserve	1 001 279	571 396	1 572 675	1 174 091	414 784	374 189
Tilleggsavsetning	28 615	0	28 615	27 862	753	2 958
Kursreguleringsfond	35 183	0	35 183	11 758	23 425	11 758
Erstatningsavsetning	16 450	0	16 450	150	100	0
Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	18 513	6 353	24 866	24 345	521	5 288
Sum forsikringsforpliktelser	1 100 040	577 749	1 677 789	1 238 206	439 583	394 194

Fra 2013 er avsetninger for fremtidig forventede erstatninger på eksisterende kontrakter skilt ut fra premiereserve og ført opp i posten erstatningsavsetning. Pr. 31.12.2012 var avsetningen på 13.200 tusen kroner. Økningen fra 2012 på 3.100 tusen kroner er resultatført som endring i erstatningsreserver.

Endringer i kontraktsfaste forsikringsforpliktelser

Tusen kroner	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Erstatnings- avsetning	Premiefond m.v.	Sum 2013	Sum 2012
Inngående balanse	867 848	27 862	11 758	13 350	16 090	936 908	646 373
Netto resultatførte avsetninger	125 921	-81	23 426	3 100	1 408	153 774	271 425
Overskudd på avkastningsresultat	7 243	0	0	0	0	7 243	13 774
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	169	0	0	0	0	169	1 390
Sum resultatførte endringer	133 333	-81	23 426	3 100	1 408	161 186	286 589
Overføringer mellom fond /disponert til premiebetaling	98	834	0	0	970	1 902	4 138
Inn-/utbetalt ved flytting			0	0	45	45	698
Sum ikke resultatførte endringer	98	834	0	0	1 015	1 947	4 836
Sum endringer i forsikringsforpliktelser	133 431	753	23 426	3 100	2 423	163 133	291 425
Utgående balanse	1 001 279	28 615	35 183	16 450	18 513	1 100 040	937 798

Endringer i forpliktelser knyttet til innskuddspensjon

Tusen kroner	Premiereserve	Innskuddsfond	Sum 2013	Sum 2012
Inngående balanse	293 043	7 365	300 408	197 640
Netto resultatførte avsetninger	275 809		275 809	100 643
Sum resultatførte endringer	275 809	0	275 809	100 643
Overføringer mellom fond/disponert til premiebetaling	2 544	-4 582	-2 038	1 841
Inn-/utbetalt ved flytting	0	3 570	3 570	284
Sum ikke resultatførte endringer	2 544	-1 012	1 532	2 125
Sum endringer i forsikringsforpliktelser	278 353	-1 012	277 341	102 768
Utgående balanse	571 396	6 353	577 749	300 408

Oppreservering

Tusen kroner	Oppreservering K 2013
Oppreservering for ny tariff K2013:	
Brutto oppreserveringsbehov	89 810
Oppresvert pr. 31.12.2012	26 244
Netto endring ved flytting/overføringer i 2013	1 457
Oppresvert 2013 ¹	7 243
Sum oppresvert pr. 31.12.2013	34 944
Resterende oppreserveringsbehov	54 866

¹ Oppreserveringen i 2013 forutsetter Finanstilsynets godkjenning av disponering av kunderesultater.

Oppreservering som følge av nye krav i K 2013 inngår i premiereserven i balansen.

Teknisk regnskap

Tusen kroner	Kollektiv pensjonforsikring				Sum	
	Ytelsepensjon		Innskuddspensjon		2013	2012
	2013	2012	2013	2012		
Premieinntekter	152 071	271 512	233 403	80 812	385 474	352 324
Netto inntekter kollektivporteføljen	62 536	53 381	0	0	62 536	53 381
Netto inntekter investeringsvalgportefølje	0	0	53 518	27 157	53 518	27 157
Andre forsikringsrelaterte inntekter	823	550	14	0	837	550
Erstatninger i livsforsikring	-42 300	-30 989	-9 921	-6 893	-52 221	-37 882
Endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte	-158 086	-282 552	0	0	-158 086	-282 552
Endringer i forsikringsforpliktelser – investeringsvalg	0	0	-275 809	-100 643	-275 809	-100 643
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-19 026	-23 498	-21 467	-16 304	-40 493	-39 802
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-592	-415	0	0	-592	-415
Resultat av teknisk regnskap	-4 574	-12 011	-20 262	-15 871	-24 835	-27 883

Flytting og nytegning

Tusen kroner	Kollektiv pensjonforsikring				Sum	
	Ytelsepensjon		Innskuddspensjon		2013	2012
	2013	2012	2013	2012		
Tilflyttede midler						
Premiereserve	65 420	208 516	132 434	17 537	197 854	226 053
Mottatte midler ført over resultatet	65 420	208 516	132 434	17 537	197 854	226 053
Premiefond	31	711	0	0	31	711
Innskuddsfond	0	0	3 570	285	3 570	285
Pensjonistenes overskuddsfond	131	59	0	0	131	59
Tilleggsavsetninger	1 291	4 037	0	0	1 291	4 037
Sum mottatte midler	66 873	213 323	136 004	17 822	202 877	231 145
Antall kontrakter	3	8	142	150	145	158
Fraflyttede midler						
Premiereserve	1 462	3 963	7 661	5 745	9 123	9 708
Reserveoppbygging	57	31	0	0	57	31
Tilleggsavsetninger	27	131	0	0	27	131
Kursreserver	0	2	0	0	0	2
Avgitte midler ført over resultatet	1 546	4 127	7 661	5 745	9 207	9 872
Innskuddsfond	0	0	0	0	0	0
Premiefond	117	13	0	0	117	13
Pensjonistenes overskuddsfond	0	0	0	0	0	0
Sum avgitte midler	1 663	4 140	7 661	5 745	9 324	9 885
Antall kontrakter	-	18	19	14	19	32

Nytegning

Tusen kroner	Premievolum	
	2013	2012
Ytelsespensjon	177	12 072
Innskuddspensjon	15 906	34 531

	Antall kontrakter	
	2013	2012
Ytelsespensjon	2	9
Innskuddspensjon	297	216

Note 19 Kapitaldekning

Tusen kroner	31.12.2013	31.12.2012
Innskutt egenkapital	220 250	160 250
Opptjent egenkapital	-116 703	-92 962
Egenkapital	103 547	67 288
Immaterielle eiendeler	-12 771	-13 485
Risikoutjevningfond	-4 758	-4 515
Andre fradrag	-1 241	-746
Kjernekapital	84 776	48 542
Tilleggskapital	0	0
Netto ansvarlig kapital	84 776	48 542

Eiendeler fordelt på risikokategorier ¹ Tusen kroner	2013		2012	
	Uvektet beløp	Vektet beløp	Uvektet beløp	Vektet beløp
Anleggsobligasjoner	124 276	0 %	30 780	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	127 980	10 %	127 952	10 %
Bankinnskudd, anleggsobligasjoner og rentefond	410 324	20 %	384 080	20 %
Rentefond	174 401	50 %	136 680	50 %
Aksjefond og anleggsobligasjoner	364 666	100 %	323 260	100 %
Eiendeler tilknyttet investeringsvalg ²	577 750	75 512	300 408	39 018
Vektet beløp eiendeler i balansen		622 242		520 230
Fradrag urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler		-46 932		-12 182
Risikovektet beregningsgrunnlag		575 310		508 047
Kapitaldekning		14,7 %		9,6 %

Kapitaldekningen er en pliktig rapportering som gir et uttrykk for selskapets ansvarlige kapital som andel av risikovektet balanse. Kapitaldekningsreglene bygger på at sannsynligheten for at en finansinstitusjon eller et verdipapirforetak ikke skal klare å oppfylle sine betalingsforpliktelser vil være stigende med gjeldsgraden. Den rapporteres kvartalsvis på selskapsnivå.

Myndighetenes krav til minimum kapitaldekning er fastsatt til 8 prosent for forsikringselskaper som for andre finansinstitusjoner.

¹ Beskrivelsen gitt på hver av satsene er gitt på bakgrunn av de eiendelene som utgjør majoriteten av grunnlaget for vekting

² Eiendeler tilknyttet investeringsvalg har egne regler på vekting som innebærer 1/5 av vektingen som tilsvarende eiendel ville hatt under det ordinære regelverket

Note 20 Solvensmarginkrav og solvensmarginkapital

Tusen kroner	Vekt	31.12.2013		31.12.2012	
		Nominell	Vektet	Nominell	Vektet
Forsikringsfond investeringsvalg uten avkastningsgaranti	1 %	571 396	5 714	293 043	2 930
Øvrig forsikringsfond	4 %	1 028 713	41 149	865 284	34 611
Premie uførepensjon og premiefritak	18 %	18 257	3 286	13 914	2 505
Udekket risiko dødd	0,3 %	368 560	1 106	365 860	1 098
Beregnet solvensmarginkrav			51 254		41 144
Minstekrav (3,7 mill euro) Kurs 31.10.13	8,104	3700	29 985		27 326
Innbetalt aksjekapital			27 000		26 500
Overkursfond			193 250		133 750
Annen egenkapital (her akk. udekket tap)			-121 461		-97 477
Urealiserte kursendringer selskapsportefølje			-1 242		-746
Goodwill / immaterielle eiendeler			-12 771		-13 485
Total ansvarlig kapital			84 776		48 542
Risikoutjevningssfond (50 %)	0,5	4 758	2 379		2 258
Tilleggsavsetninger (50 %)	0,5	28 615	14 308		13 931
Solvensmarginkapital			101 463		64 731
Solvensmarginkapital i prosent av solvensmarginkrav			198 %		157 %

Note 21 Kapitalavkastning

	2013	2012	2011	2010	2009
Kollektivporteføljen					
Regnskapsført avkastning	4,0 %	5,2 %	6,3 %	6,0 %	7,1 %
Verdijustert avkastning	6,2 %	6,7 %	3,7 %	8,3 %	8,3 %
Investeringsvalgporteføljen					
	13,5 %	12,0 %	0,2 %	9,3 %	23,3 %
Selskapsporteføljen					
	3,1 %	6,4 %	4,8 %	5,0 %	8,4 %

Kapitalavkastningen er den beregnede avkastning på investeringene i kollektivporteføljen.

Verdijustert kapitalavkastning angir den beregnede avkastningen på kollektivporteføljen basert på årets regnskapsførte finansinntekter før årets avsetning til eller overføring fra kursreguleringsfond.

Kapitalavkastning i kollektivporteføljen er beregnet i henhold til forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikringsselskaper mv. av 26.05.2009

Note 22 Pensjonsansvar egne ansatte

Hoveddelen av pensjonsansvaret er dekket gjennom KLP's Fellesordning for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»). Selskapet tilbyr også pensjonsordning utover Fellesordningen. Denne forpliktelsen dekkes over driften. Fellesordningen er en ytelsesbasert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon (OTP). Selskapet har AFP-ordning.

Den regnskapsmessige behandling av pensjonsforpliktelser er nærmere beskrevet i note 2 og 3.

Tusen kroner	Felles- ordningen	Over drift	2013	Felles- ordningen	Over drift	2012
Pensjonskostnader						
Nåverdi av årets opptjening	1 084	58	1 142	1 267	40	1 306
Administrasjonsomkostning	23	0	23	28	0	28
Arbeidsgiveravgift - Pensjonskostnad	156	8	164	183	6	188
Resultatført pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift og adm	1 262	66	1 328	1 477	46	1 523
Netto finanskostnad						
Rentekostnad	374	10	384	170	3	174
Forventet avkastning	-248	0	-248	-86	0	-86
Forvaltningsomkostning	20	0	20	19	0	19
Netto rentekostnad	146	10	156	103	3	106
Arbeidsgiveravgift - Netto rentekostnad	21	1	22	14	0	15
Netto rentekostnad inkl. arbeidsgiveravgift	167	11	178	117	4	121
Estimatavvik pensjoner						
Aktuarielt tap (gevinst)	456	55	511	-396	53	-343
Arbeidsgiveravgift	64	8	72	-56	7	-48
Aktuarielt tap (gevinst) inkl. arbeidsgiveravgift	520	63	583	-451	60	-391
Sum pensjonskostnad inkl. rentekostnad og estimatavvik	1 949	140	2 090	1 143	110	1 253
Pensjonsforpliktelser						
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	10 979	314	11 293	8 622	191	8 813
Pensjonsmidler	7 477	0	7 477	6 144	0	6 144
Netto forpliktelse før arb.avgift	3 502	314	3 816	2 478	191	2 669
Arbeidsgiveravgift	494	44	538	349	27	376
Brutto påløpt forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	11 473	358	11 831	8 972	218	9 189
Netto forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	3 996	358	4 354	2 828	218	3 045
Avstemming pensjonsforpliktelse						
Balanseført nto forpliktelse/(midler) 31.12 i fjor	2 828	218	3 045	1 455	148	1 603
Nullstilling av korridor 01.01	0	0	0	1 127	-35	1 092
Nullstilling av korridor arbeidsgiveravgift 01.01	0	0	0	159	-5	154
Balanseført nto forpliktelse/(midler) 01.01	2 828	218	3 045	2 741	108	2 849
Resultatført pensjonskostnad	1 262	66	1 328	1 477	46	1 523
Resultatført finanskostnad	167	11	178	117	4	121
Aktuarielle gevinst og tap inkl. arbeidsgiveravgift	520	63	583	-451	60	-391
arbeidsgiveravgift innbetalt premie/tilskudd	-96	0	-96	-131	0	-131
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm	-684	0	-684	-926	0	-926
Balanseført nto forpliktelse/(midler) 31.12 i år	3 996	358	4 354	2 828	218	3 045

Oppløsning av korridor

Revidert regnskapsstandard IAS 19 ble gjeldende for regnskapsår som startet 1 januar 2013. Selskapet tok i bruk den reviderte standarden fra 1 januar 2013, men implementeringen er foretatt med retrospektiv virkning fra 1 januar 2012 for sammenligningsformål. Endringene i IAS 19 har betydning for hvordan pensjonsforpliktelsen og pensjonskostnaden presenteres i regnskapet. En viktig endring er at aktuarielle gevinster og tap regnskapsføres mot andre inntekter og kostnader i det utvidede resultatregnskapet, og ikke inngår i periodens ordinære resultat. Korridormetoden der aktuarielle gevinster og tap utover et visst nivå fordeles over gjenværende opptjeningsstid er ikke lenger tillatt.

Korridoren viste et aktuarielt tap per 01.01.2012 på NOK 1,2 millioner kroner inkl arbeidsgiveravgift. Nullstillingen av korridor sees i tabellen ovenfor.

Antall	Felles- ordningen	Over drift	2013	Felles- ordningen	Over drift	2012
Medlemstatus						
Antall aktive	10	0	10	9	0	9
Antall oppsatte (tidligere ansatte med oppsatte rettigheter)	4	0	4	4	0	4
Antall pensjoner	1	0	1	0	0	0

Tusen kroner	Felles- ordningen	Over drift	2013	Felles- ordningen	Over drift	2012
Endring i pensjonsforpliktelse						
Brutto pensjonsmidler 01.01 før planendring	8 972	218	9 189	5 619	108	5 727
Brutto pensjonsforpliktelse etter planendring	8 972	218	9 189	5 619	108	5 727
Nåverdi av årets opptjening	1 084	58	1 142	1 267	40	1 306
Rentekostnad	374	10	384	170	3	174
Aktuarielt tap (gevinst) brutto pensjonsforpliktelse	1 171	63	1 235	1 850	60	1 910
arbeidsgiveravgift av pensjonskostnad	156	8	164	183	6	188
arbeidsgiveravgift av netto rentekostnad	21	1	22	14	0	15
arbeidsgiveravgift innbetalt premie/tilskudd	-96	0	-96	-131	0	-131
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	11 473	358	11 831	8 972	218	9 189

Endring i pensjonsmidler						
Pensjonsmidler 01.01	6 144	0	6 144	2 877	0	2 877
Forventet avkastning	248	0	248	86	0	86
Aktuarielt (tap) gevinst på pensjonsmidlene	651	0	651	2 301	0	2 301
Administrasjonsomkostning	-23	0	-23	-28	0	-28
Finansomkostning	-20	0	-20	-19	0	-19
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm	684	0	684	926	0	926
Pensjonsmidler 31.12	7 477	0	7 477	6 144	0	6 144

Pensjonsordningens over-/ underfinansiering						
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	11 473	358	11 831	8 972	218	9 189
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	7 477	0	7 477	6 144	0	6 144
Netto pensjonsforpliktelse	3 996	358	4 354	2 828	218	3 045

Økonomiske forutsetninger for resultatet (felles for alle pensjonsordningene)	2013	2012
Diskonteringsrente	4,00 %	3,90 %
Lønnsvekst	3,75 %	3,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,50 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,72 %	2,48 %
Forventet avkastning	4,00 %	3,90 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %

Aktuarielle forutsetninger

KLPs Fellesordning for kommuner og bedrifter («Fellesordningen»).

En viktig del av grunnlaget for pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er hvordan dødelighet og uførhet gjør seg gjeldende blant medlemmene i pensjonsordningen.

Nye dødelighetsforutsetninger

Ved målingen av påløpte forpliktelser (beste estimat) 31.12.2013 er det lagt til grunn nye dødelighetsforutsetninger. KLP har lagt til grunn ny dødelighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i FNO sine analyser av dødeligheten i livsforsikringsbestandene i Norge og SSBs framskrivinger. Isolert sett gir de nye forutsetningene en økning av forpliktelsen på i underkant av 10%.

Uttak av AFP i 2013 (prosent i forhold til gjenværende arbeidstakere):

Kostnadene til AFP avhenger av hvor mange i hvert årskull som tar ut AFP. Ved fylte 62 år er det 45 prosent som går av med AFP-pensjon. Det er bare de som er ansatt og i arbeid helt frem til pensjoneringen som har rett til AFP. Dette er tatt hensyn til i beregningen av AFP-forpliktelsen.

Frivillig avgang for Fellesordningen i 2013 (i %):

Alder (i år)	<20	20-23	24-29	30-39	40-50	51-55	>55
Turnover	20 %	15 %	10 %	7,5 %	5 %	2 %	0 %

Levealder:

Det er lagt til grunn K2005 uten sikkerhetsmargin for dødelighetsforutsetninger i 2012

Pensjoner over driften:

Uttak av AFP/tidligpensjon er ikke relevant for denne ordningen. Når det gjelder levealder, er samme variant av K2005 lagt til grunn som i Fellesordningen.

Pensjonsmidlenes sammensetning	2013	2012
Eiendom	12,3 %	11,5 %
Utlån	10,9 %	11,0 %
Aksjer	16,9 %	16,2 %
Anleggs-/HTF- obligasjoner	28,8 %	30,6 %
Omløpsobligasjoner	20,9 %	22,2 %
Likviditet/pengemarked	10,1 %	8,5 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Pensjonsmidlene er basert på KLPs finansielle midler i kollektivporteføljen. Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene som administreres av KLP ved utgangen av året. Verdijustert avkastning av eiendelene ble 6,7 prosent i 2013 og 6,6 prosent i 2012.

Forventet innbetaling til ytelsesplaner etter ansettelsens opphør for perioden 1. januar 2014 – 31. desember 2014 er 1,15 millioner kroner.

Sensitivitetsanalyse per 31.12.2013

Diskonteringsrenten reduseres med 0,5 %	Økning
Brutto pensjonsforpliktelse	10,80 %
Årets opptjening	14,80 %
Lønnsvekst økes med 0,25 %	Økning
Brutto pensjonsforpliktelse	1,3 %
Årets opptjening	3,2 %
Dødeligheten styrkes med 10 %	Økning
Brutto pensjonsforpliktelse	2,5 %
Årets opptjening	1,9 %

Sensitivitetsanalysen over er basert på at alle andre forutsetninger er uendret. I praksis er det et lite sannsynlig scenario og endringer i noen forutsetninger er korrelerte. Beregningen av brutto pensjonsforpliktelse og årets opptjening i sensitivitetsanalysen er gjort etter samme metode som ved beregning brutto pensjonsforpliktelse i balansen.

Durasjonen i fellesordningen er beregnet til 16,2.

Note 23 Ytelser til ledende personer m.v.

2013	Utbetalt fra selskapet				Utbetalt fra andre selskaper i samme konsern					
	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Rentesats pr 31.12.13	Avdrags- plan ¹
Beløp i tusen kroner										
Ledende ansatte										
Torun Wahl, administrerende direktør	1 213	106	375	-	-	-	-	3 036	2,95-3,65	A40
Styret										
Marianne Sevaldsen, leder	-	-	-	-	2 154	135	741	4 470	3,15	A43
Cathrine Hellandsvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alexander Vistnes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alexander Berg Larsen	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harald Ramon Hagen (valgt av og blant de ansatte)	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stig Even Jakobsen	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mette Qvortrup	35	-	-	-	46	-	-	-	-	-
Kontrollkomite										
Ole Hetland, leder	-	-	-	-	93	-	-	-	-	-
Fagermoen Jan Rune	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Johansen Bengt P.	-	-	-	-	77	-	-	-	-	-
Flormælen Dordi E.	-	-	-	-	77	-	-	-	-	-
Irene Mathilde Skiri	-	-	-	-	39	-	-	-	-	-
Thorvald Hillestad	-	-	-	-	68	-	-	-	-	-
Lån til ansatte										
Sum lån til ansatte i KLP Bedriftspensjon AS	-	-	-	-	-	-	-	29 418	-	-
2012	Utbetalt fra selskapet				Utbetalt fra andre selskaper i samme konsern					
	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons- opptjening	Lån	Rentesats pr 31.12.12	- Avdrags- plan ¹
Beløp i tusen kroner										
Ledende ansatte										
Torun Wahl, administrerende direktør	1 113	109	435	-	-	-	-	3 064	2,95-3,45	A2039
Styret										
Sverre Thornes, leder	-	-	-	-	3 254	122	1 230	7 507	2,70-3,60	A2039
Cathrine Hellandsvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alexander Vistnes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harald Ramon Hagen (valgt av og blant de ansatte)	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stig Even Jakobsen	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mette Qvortrup	70	-	-	-	44	-	-	-	-	-
Kontrollkomite										
Ole Hetland, leder	-	-	-	-	89	-	-	-	-	-
Jan Rune Fagermoen	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-
Bengt P. Johansen	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-
Line Alfarrustad	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Dordi E. Flormælen	-	-	-	-	75	-	-	-	-	-
Lån til ansatte										
Sum lån til ansatte i KLP Bedriftspensjon AS	-	-	-	-	-	-	-	25 972	-	-

¹⁾ A=annuitetslån, S=serielån, siste avdrag

Administrerende direktør har ingen avtale om prestasjonslønn (bonus), eller avtale om lønnsgaranti ved oppsigelse.

Det foreligger ingen forpliktelser til å styreleder særskilt vederlag eller andre fordeler ved opphør eller endring av vervet.

Honorar for styremedlemmer fastsettes av generalforsamlingen. Styremedlemmer som er ansatt i KLP-konsernet uten å være valgt av og blant de ansatte mottar ikke honorar for styrevervet. Ytelser utover mottatt styrehonorar for styremedlemmer ansatt i KLP-konsernet oppgis bare dersom disse inngår i gruppen ledende ansatte i KLP-konsernet.

KLP Bedriftspensjon AS har felles kontrollkomité med resten av KLP-konsernet.

Alle ytelser er oppgitt uten påslag for arbeidsgiveravgift.

Det vises forøvrig til beskrivelse av hovedprinsippene til fastsettelse av godtgjørelse i KLP-konsernet som kan søkes opp på www.klp.no.

Note 24 Skatt

Tusen kroner	2013	2012
Regnskapsmessig resultat før skatt	-22 283	-25 493
Andre resultatkomponenter	-583	391
Totalresultat	-22 866	-25 102
Forskjeller mellom regnskapsmessig- og skattemessig resultat:		0
Tilbakeføring av verdireduksjon finansielle eiendeler	3 729	277
Tilbakeføring av verdiøkning finansielle eiendeler	-74 432	-34 777
Tilbakeføring av resultatandel vedr. investering i datterselskap	-8 953	-6 706
Skattepliktig gevinst ved realisasjon av andel i deltakerlignede selskaper	0	8 211
Andre permanente forskjeller	996	700
Prinsippendring pensjon egne ansatte. Føring direkte mot egenkapital	-875	0
Endring i forskjeller som påvirker forholdet mellom regnskapsmessig og skattemessig inntekt	1 940	-27
Skattemessig resultat	-100 461	-57 424
Mottatt konsernbidrag med skattemessig effekt	6 388	7 198
Årets underskudd overføres til fremførbart underskudd	94 073	50 226
Grunnlag for betalbar skatt	0	0
Fremførbart underskudd fra tidligere år	125 238	75 013
Årets endring i fremførbart underskudd	94 073	50 226
Sum fremførbart underskudd pr 31.12	219 311	125 238
Avstemming av grunnlag for utsatt skatt		
Skatteøkende midlertidige forskjeller:		
Verdipapirer	6 682	9 943
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	6 682	9 943
Skattereduserende midlertidige forskjeller:		
Pensjonsforpliktelse	-4 354	-3 045
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-4 354	-3 045
Netto midlertidige forskjeller	7 086	11 412
Fremførbart underskudd	-219 311	-125 238
Grunnlag for utsatt skatt	-216 984	-118 341
27 % utsatt skattefordel	-58 586	-33 135
Nedvurdering av utsatt skattefordel	58 586	33 135
Balanseført utsatt skattefordel	0	0

Utsatt skattefordel er ikke balanseført da det ikke kan sannsynliggjøres at den blir benyttet.
Utsatt skattefordel for 2012 er beregnet med 28 %.

Note 25 Salgskostnader

Tusen kroner	2013	2012
Lønn	3 770	3 786
Andre kostnader	12 289	11 873
Sum	16 059	15 659

Note 26 Antall ansatte

	2013	2012
Antall ansatte pr 31.12.	9	9
Gjennomsnittlig antall ansatte	9	8,5

Note 27 Revisjonshonorar

Tusen kroner	2013	2012
Revisjonshonorar	222	191
Andre attestasjonstjenester	13	0

Beløpene ovenfor er inklusive merverdiavgift.

Revisjonshonoraret periodiseres ikke, men kostnadsføres i henhold til mottatt faktura.

Note 28 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av fellesfunksjoner (stabstjenester), som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk.

Tusen kroner	2013	2012
KLP BP Eiendom AS, overdragelse av andeler i ANS	0	-84 008
KLP BP Eiendom AS, aksjeemisjon	30 300	84 008
KLP Kapitalforvaltning, forvaltningshonorar	590	500
KLP Fondsforvaltning, markedsbidrag	-317	-148
KLP, husleie	724	722
KLP, pensjonspremie	684	926
KLP Skadeforsikring	10	0
KLP, stabstjenester (selvkost)	25 346	23 312
KLP, rentesubsidierte ansattlån	134	151
KLP BP Eiendom, konsernbidrag netto	-6 655	-6 698
Sum	50 817	18 765

Mellomværende med selskap i samme konsern

Tusen kroner	31.12.2013	31.12.2012
Gjeld til konsernselskaper	3 194	4 015
Fordring på konsernselskap	6 752	6 740

Alt mellomværende med selskap i samme konsern er av kortsiktig karakter og gjøres opp fortløpende.

Note 29 Immaterielle eiendeler

Tusen kroner	2013	2012
Anskaffelseskost 01.01	16 115	2 630
Tilgang	705	13 485
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12	16 820	16 115
Akk. avskrivning tidligere år	-2 630	-2 191
Årets ordinære avskrivninger	-1 419	-438
Bokført verdi 31.12	12 771	13 485
Avskrives lineært over antatt brukstid (6–10 år)		
Avskrivning aktiverte systemkostnader	1 419	438
Sum avskrivninger	1 419	438

KLP Bedriftspensjon AS
Postboks 400 Sentrum
0103 Oslo

Telefon 22 03 78 20
Østlandet, Trøndelag, Nord-Norge

Telefon: 55 54 85 50
Vestlandet, Sørlandet

bedriftspensjon@klp.no

Besøksadresse:
Dronning Eufemias gate 10